

13.03.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**13 Mart 2023
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

13 Mart 2023 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- MEF Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

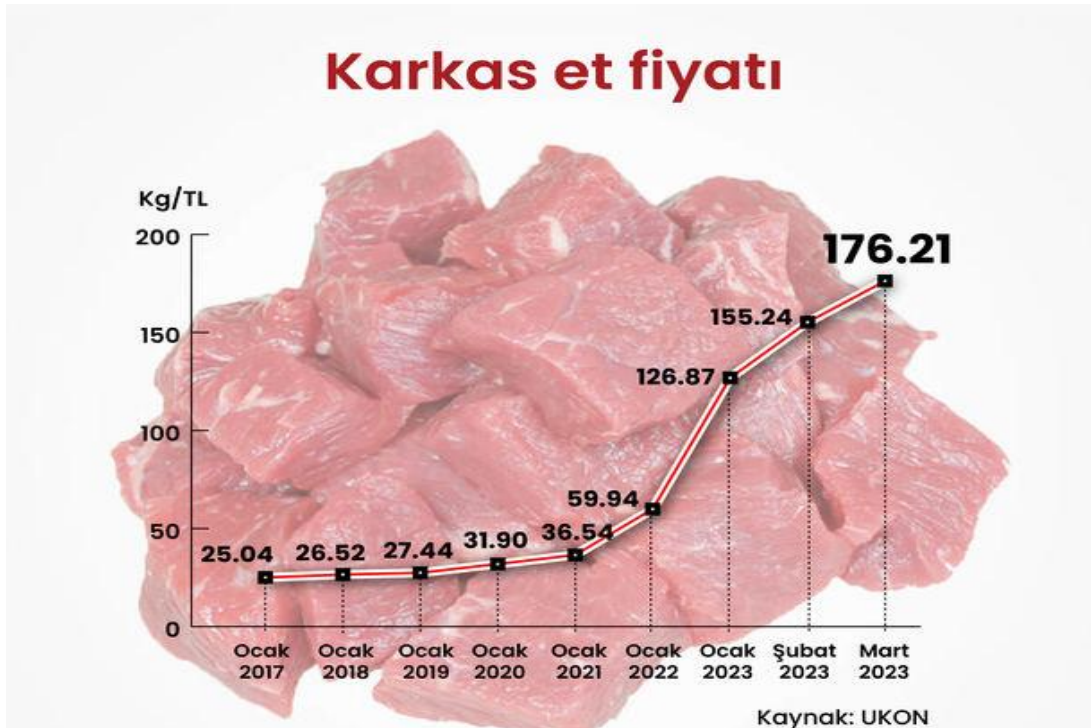
- 2023 Yılı Şubat Ayına Ait Dahilde İşleme İzin Belgelerinin (D1) Listesi
- 2023 Yılı Şubat Ayına Ait Yurt İçi Satış ve Teslim Belgelerinin (D3) Listesi
- 2023 Yılı Şubat Ayına Ait Hariçte İşleme İzin Belgelerinin (H1) Listesi
- Firma Talebine İstinaden İptal Edilen Dahilde İşleme İzin Belgeleri Listesi

Şap et piyasasını nasıl etkiler?

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın, 8 işletmede şap hastalığının görüldüğünü açıklamasının ardından durumun et fiyatlarını nasıl etkileyeceği tartışılıyor. Ankara Kasaplar Odası Başkanı Fazlı Yalçındağ, sektördeki son durumu Habertürk'e anlattı.

Et fiyatlarında son dönemde yaşanan artışla birlikte 8 işletmede şap hastalığının görülmesi yeni zam endişesine yol açtı. Karkas et fiyatında ocak ayından bu yana yüzde 40'a yakın artış görülürken 1 kg dana kıymanın fiyatı 270 TL civarına geldi.

FAZLI YALÇINDAĞ: "TELAŞA KAPILACAK BİR DURUM YOK"

Hastalığın fiyatları nasıl etkileyebileceğini Ankara Kasaplar Odası Başkanı Fazlı Yalçındağ'a sorduk.

Şap hastalığının piyasada nasıl karşılandığını sorduğumuz Yalçındağ, "Yaşayıp göreceğiz. Yoğun bir şekilde dün gecedan beri ülke genelinde bir aşılama kampanyası başlatıldı. Bunların kısa sürede bir sonuç vermesini istiyoruz. Kesim zarureti içerisinde olan hayvanlar bulundukları yere en yakın mezbahada, veteriner hekim raporu almak suretiyle kestirilebiliyor. Bu açıdan öyle 'aman yandık, bittik öldük' gibi telaşa kapılacak bir durum değil" dedi.

KASAPLARA ÇAĞRI: VETERİNER HEKİM RAPORU ALIN, MÜŞTERİLER GÖRSÜN

Üreticiler ve kasapların sağduyulu olması gerektiğini belirten Fazlı Yalçındağ, "Bu sağduyuyla herkes tarafından dikkat edilmesi gereken bir konu. Ankara Ticaret Borsası'nın toptan et alıp satıp tesisleri var. Biz oradan alışverişlerimizi yaparız. 'Buradan satın aldığınız kişiden veteriner hekim raporunu alın, bunu da müşterinizin göreceği bir yere de yapıştırın, et alımı yaptığınız kişiden bu raporu isteyin, dükkanınızın görünür bir yerine de asın' şeklinde tavsiyemiz oldu. Zaten hayvandan insana geçen bir hastalık değildir ama el birliğiyle bunun geçmesini bekleyeceğiz. Umarım aşılama kısa süre içerisinde tamamlanır. Ondan sonra da normal her şey rutin hazırlık dönemine geçer" diye konuştu.

Alınan önlemleri değerlendiren Yalçındağ, "Yapılan uygulama doğru, hayvanın bulunduğu yerden çıkmaması lazım. Çünkü olası bir hastalığı alırsınız, götürdüğünüz yere de taşırsınız. Buna dikkat etmek lazım. Bunun için de zaten hayvanın naklinin yasaklanması söz konusu. Ama bir zaruret var, çünkü hayvan kesim olgunluğuna gelmiş, artık kesilmesi lazım, sen bunu bekle karantina süresi soruna kadar dediğiniz noktada bu hayvan günde 300 TL, 500 TL para yiyor, böyle bir şey söz konusu olamaz" ifadelerini kullandı.

Fazlı Yalçındağ, hastalığın nasıl ortaya çıktığı konusundaki iddialar ile ilgili ise, "Etle dolaşımda ortaya çıkan bir konu değil. Kaldı ki ülkemize henüz daha kesimlik canlı hayvan ithalatı limanlarımıza yanaşmadı. Zaten teknik olarak şöyle bir konu vardır, şimdi et ve Süt Kurumu izin verilen ithalatçıdır ve devlet kurumudur. Hayvanlar bulundukları yerden gemiye yüklenip geldiği zaman ülkemize bir limana yanaşacak. Nerede Et ve Süt Kurumu'nun mezbahası varsa ona yakın yere yanaşır. Mesela

şimdi gelse tahminimce Taşucu'na yanaşır. Oradan da Adana'daki kombinaya gider, kesilir" dedi.

Et ithalatı konusunda tepki gösteren Yalçındağ, bu noktaya gelinmesinden rahatsız olduklarını kaydetti. Bunun 2.5 yıllık bir süreç olduğunu belirten Yalçındağ, enflasyonun artmaması için süt fiyatlarının baskılandığını ve bu nedenle üreticilerin hayvanlarının kestirmek zorunda kaldığını kaydetti. Konuyla ilgili uyarılarda bulunduklarını hatırlatan Yalçındağ "Dünyada kabul edilmiş bir oran vardır. Kesime giden hayvanların sürüye oranı yüzde 15'tir, 1.5 yıl önce Türkiye'de bu oran yüzde 35 olarak gerçekleşti" diye konuştu.

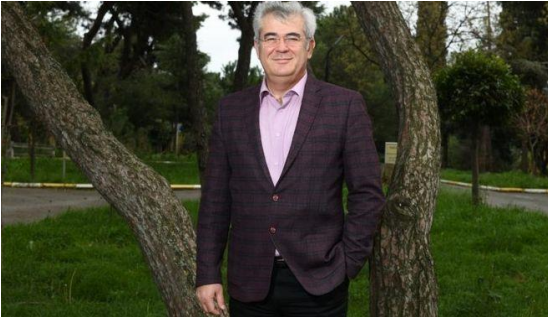
"KULAKTAN DOLMA ŞEYLERE İNANMASINLAR"

Fazlı Yalçındağ "Hastalıklı hayvanlar kesilemez, ne ülkemizdeki ne dünyadaki hiçbir veteriner hekim rapor vermez, veremez. Kesim olursa arz artarsa tabii kısa vadede fiyatlar düşer ama böyle kulaktan dolma şeylere inanıp da böyle bir tepki göstermesin kimse. Zaten hayvanını aşılattırdıysa çekinecek, korkacak bir tarafı yok. Yeni tip aşı da sanıyorum birkaç gün içerisinde ülke genelinde hayvanlara yapılmış olur" dedi.

"ET FİYATLARINDA KISIR DÖNGÜYE GİRİLDİ"

Et fiyatlarında konusunda kısır döngüye girildiğini söyleyen Fazlı Yalçındağ, üretici ve kasaplara seslendi:

"Fiyat düşmesini konuşabilmemiz için girdilerin düşmesi lazım. Türkiye'de kesim fiyatları yükseldikçe buzağların fiyatı da artıyor. Kısır bir döngüye giriliyor. Sağduyuya davet ediyorum gerek bu hastalıkta gerekse kesim fiyatlarında insanları. Üretici kasaba lazım, kasap üreticiye lazım. Üretici ve kasabın da perakende müşterisine, tüketiciye ihtiyacı var. Bunu sağlıklı bir biçimde düşünmesi lazım herkesin. Fiyatlar alır başını giderse, şimdi Süt Kurumu ithal ediyor, yarın özele de açarlarsa ne olacak? 2010 senesini bir daha yaşamış olacağız değil mi? Kime faydası var bu işin?"

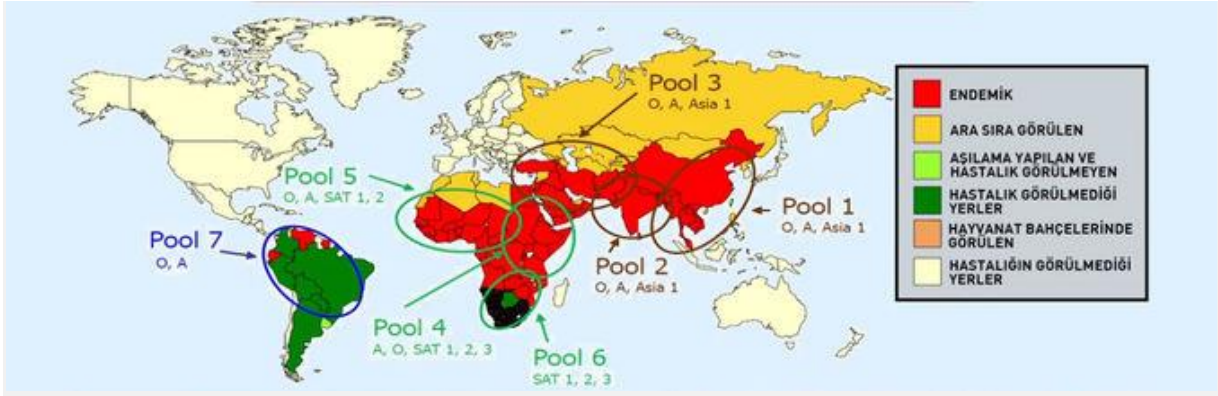

PROF. DR. HASÖKSÜZ: "DAHA ÖNCE ÜLKEMİZDE GÖRÜLMİYEN BİR TİP"

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Viroloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Hasöksüz, Habertürk TV'de katıldığı yayında şap hastalığıyla ilgili bilgi verdi.

İnsanlar için korkmaya gerek olmadığını belirten Hasöksüz, "Şap hastalığı yüz yıllar öncesinden başlayan ve sadece sığır koyun, deve, domuz, keçi gibi ruminant diye tarif ettiğimiz hayvan türlerini etkileyen ve onlarda öncelikli olarak ekonomik kayıplara

neden olan; ayaklarında yaralar açılan ağızlarında, dillerinde ve damarlarında yaralar olan bir hastalık. Bu hayvanlar yürüyemezler, yemek yiyemezler, su içmezler. Dolayısıyla hem zayıflarlar hem de süt verimi gibi verimlerinin de mahkum olurlar. Bu nedenle bu hastalıkla ilgili uzun yıllardır koruma kontrolle ilgili mücadele çalışmaları yapılır. Dünyada da oldukça yaygın görülen bir hastalık. Ülkemizde de 1950'li yıllarda sadece bu hastalıkla mücadele etmek için bir enstitü kurulmuş, o günden itibaren de Ankara'daki Şap Enstitüsü, Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı. Burada hem aşı çalışmaları yapılmakta hem de hastalığın koruma kontrolleriyle ilgili teşhis çalışmaları yapılmakta Şap hastalığının 7 tane alt tipi var. Serotip diyoruz biz bunlara, bunlardan 3 tanesi zaten ülkemizde yıllardan beri görülen ve aşısı yapılan tipler. Fakat bu yeni salgında maalesef daha önce ülkemizde görülmemeyen 'Güney Afrika tipi 2' diye bilinen 'sat 2' olarak kısaltılıyor. 1962 yılında 'sat 1' tipini Trakya bölgesinde biz yaşamıştık ve aşılamayla o tip yok edilmişti" dedi.

Dünyada bu hastalığın görüldüğü yerleri de anlatan Hasöksüz, "Gıda Kontrol Genel Müdürü Durali Koçak'ı aradım ve ondan bazı önemli bilgiler aldım. Aşı bugün itibariyle illere dağıtılmaya başlanıyor ve yarın itibariyle hayvanlara uygulanacak. Şimdi bu aşı sadece bakın şu haritada görüldüğü gibi kırmızı olan alanlar şap hastalığının bugün dünyada mevcut olan ülkeleri göstermekte. Diğer sarı alanlar örneğin yaygın olarak olmasa da ara sıra da görülen yerleri göstermekte. Yeşil alanlar ve diğer renkler ise aşamalarla kontrol altına almışlar. Şimdi bizim şöyle bir şanssızlığımız var, bizim doğu ve güneyimizdeki ülkelerde bu hastalıklarla mücadele çok ileri düzeyde ve kontrollü olmadığından dolayı maalesef bizim ülkemizde 1950'den beri aşı çalışması olsa bile maalesef bu hastalığı zaman zaman görüyoruz. Bu hastalık hayvanlardan insanlara bulaşmıyor. 60 derecede ısıtılan bir sütte 10 saniyede bu virüs ölüyor. Dolayısıyla hayvanlardan insanlara ürünleriyle herhangi bir şekilde geçmiyor. Bu hastalık sadece veteriner hekimliği ilgilendiriyor. Bu hastalığın en önemli özelliği çok hızlı bulaşabilmesi... Ülkeler arası bulaşabiliyor, şehirler arası bulaşabiliyor" ifadelerini kullandı.

"İRAN'DAN GİRDİĞİNİ DÜŞÜNÜYORUM"

Hasöksüz, hastalığın Türkiye'ye gelişiyile ilgili ise, "İran'dan girdiğini düşünüyorum ben. Iğdır'da başladı bu hastalık, daha sonra Ağrı'da görüldü. Şimdi bizim bu bölgelerimizde büyük hayvan sayısı oldukça fazla ve özellikle önümüzdeki yaz Kurban Bayramı için şimdiden yetiştiriciler bu hayvanları oradan alıp İç Anadolu,

Karadeniz, Ege gibi diğer bölgelerimize taşıyorlar. Bu hastalıkta 2 haftalık bir inkübasyon süresi var. Hayvanı kamyonu koyuyorlar ama hastalık görülüyor. Dolayısıyla bu bölgelere rahatlıkla gelmiş olabilir ve önümüzdeki günlerde olabilir. Fakat şu anda bu hastalıkla ilgili dünyada uygulanan yöntem, karantina ve hayvan hareketlerinin durdurulmasıdır ki ülkemizde de bu yapılıyor. En kısa zamanda aşılması da başlamak zorunda" diye konuştu.

SENCER SOLAKOĞLU: "KRİZ BOYUTUNA ULAŞACAK BİR ŞEY DEĞİL"

Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği Başkanı Sencer Solakoğlu, Habertürk TV'de katıldığı yayında açıklamalar yaptı.

Piyasadaki son durumu aktaran Solakoğlu, "Kriz boyutuna ulaşacak bir şey değil, çünkü Türkiye zaten şapla ilgili bugüne kadar verdiği mücadelede hep muvaffak oldu ve özellikle son 5-6 yıldır da çok başarılı gidiyor. Aşılama programları yaygın bir şekilde uygulanıyor. Bizim bölgemizde çok yaygın görünen bir sık sık rastlanan bir hastalık ve bu hastalık biz hayvancılar arasında 'ekonomik hastalık' olarak dünyada bilinir. Kesinlikle insana hiçbir zararı olmadığı gibi hayvanlara verdiği zarar da illa ölümcül olmak zorunda değil ama hayvanları perişan ediyor. Dolayısıyla buna yakalanan birçok çiftliğin de kapandığını biz gördük. Ekonomik olarak mecburen kapatmak durumunda kalıyor ve birçok sigorta da bunu karşılamıyor ne yazık ki. Dolayısıyla şu aşamada hayvan sirkülasyonu ile ilgili bir sınırlama yok. Normal kesim devam edecek, ithalat-ihracatla ilgili de bir sıkıntı yok. Bir üreticinin çiftliğinden hayvanını mezbahaya sevk etmesiyle ilgili bir sıkıntı yok. Sadece hayvan pazarları şu aşamada durduruldu ki bu çok doğru bir refleks. Çok kısa bir süre içerisinde bu problemin ortadan kalkacağını düşünüyoruz" dedi.

Şap hastalığıyla ilgili önemli çalışmalar olduğunu vurgulayan Solakoğlu, "Şu anda bunun gündeme gelmesinin en önemli sebebi bu SAT-2 14 diye bir alt tür. Şu ana kadar aşısıyla ilgili iyi bir çalışma yok. Bundan önceki SAT-2 aşısı cevap vermedi. Seksenli yıllarda denenmiş. Dolayısıyla şu andaki uygulanacak olan aşının ne kadar işleyeceğini göreceğiz. Ama herhalde 3 ya da 4 ay içerisinde tamamıyla buna karşı da etkin bir aşı üretilmiş olacak. Şap Enstitüsü bu konuda inanılmaz donanımlı ve müthiş bir tecrübeye sahip" ifadelerini kullandı.

"ÇİFTÇİLERİN BİYOGÜVENLİĞE DİKKAT ETMESİ GEREKİYOR"

Sencer Solakoğlu, hastalığa karşı alınabilecek önlemlerle ilgili yetiştiricilere seslenerek şunları söyledi:

"Biyogüvenlik önlemleri çok önemli. Bu hastalık havadan bulaşabiliyor. Çok enteresan bir virüs. Ayakkabı, çiftliklere araçların girmesi, süt arabalarının, kesim arabalarının giriş çıkışlarına dikkat edilmeli. Köy kahvesinde oturduğunuz zaman üstümüze bulaşması ve sonra kendi çiftliğinize gittiğiniz zaman onu oraya götürmeniz yetebilecek kadar tehlikeli bir virüs. Dolayısıyla biyogüvenliğe eğer üreticiler dikkat ederlerse şu dönemde, iyi dezenfektasyon sağlanırsa giriş çıkışlarda, hiç hissetmeden bu işi atlatırız diye umut ediyorum."

BÜLENT TUNÇ: "BESİCİLER ZARAR ETTİKLERİ İÇİN HAYVAN TUTAMAZ HALE GELDİ"

Türkiye Kırmızı Et Üreticileri Merkez Birliği Başkanı Bülent Tunç, AA'ya yaptığı açıklamada et fiyatlarındaki yükseliş ve şap ile ilgili değerlendirmelerde bulundu.

Yetiştiricilerin yaklaşık 4 yıldır girdi maliyetlerindeki artış ve aynı oranda yükselmeyen kesim fiyatlarından rahatsız olduğunu aktaran Tunç, üreticinin sattığı hayvanı yerine koymadığını anlattı. Tunç, "Besiciler zarar ettikleri için hayvan tutamaz hale geldi. Yeni yılla birlikte fiyatlar artışa geçti. Ayrıca depremlerden sonra bu artış hızlandı. Fiyat artışlarının depremle çok ilgisi yok. Biz yıllardır fiyatların bu seviyede gitmeyeceğini ve hayvan varlığı azaldıkça fiyatların artacağını söylemiştik" dedi.

Kırmızı et fiyatlarındaki artışın önüne geçmek için önlem alınması gerektiğini belirten Tunç, ESK'den piyasaya müdahale etmesini beklediklerini söyledi. Tunç, "ESK ithal besilik hayvan veya karkas et getirilebilir. Biz buna karşı değiliz. Genç besilik hayvan gelirse büyük hayvanlar ahırdan çıkar. Hem hayvanlar gençleşmiş olur hem de piyasaya olumlu bir etkisi olur. ESK'nin ithal hayvan veya karkas et müdahalesi kırmızı et fiyatlarının yükselmesinin önüne geçebilir. Belki bir nebze düşürebilir" ifadelerini kullandı.

"MÜDAHALE OLMAZSA FİYATLAR ARTMAYA DEVAM EDEBİLİR"

Tunç, büyük hayvan işletmelerinin varlığını bir şekilde sürdürdüğüne dikkati çekerek, besilik hayvan getirilirse bunların küçük işletmelere verilmesinin hayvan varlığının artması ve sürdürülebilirlik için daha faydalı olacağını anlattı. Ramazanda kırmızı et tüketiminin arttığına değinen Tunç, "Bir müdahale olmazsa fiyatlar artmaya devam edebilir. Bu da vatandaşın kırmızı ete ulaşmasını engeller. Biz fiyatların makul olmasını ve ülkede herkesin bu protein kaynağından faydalanmasını istiyoruz. Ramazanda kırmızı ete ulaşımında sıkıntı olmaması için bir an önce müdahale edilmeli." dedi.

"ŞAP HASTALIĞININ YAYILMASI ENGELLENMELİ"

Tunç, şap hastalığının çıkmasının hem ülkeye hem de sektöre büyük bir zarar verdiğini belirterek, şunları kaydetti:

"Dünyada şap artık çok görülen bir hastalık değil. Bizim ülkemizde de Trakya'da kontrollü bir bölge var ve burada da yaklaşık 10 yıldır şap hastalığına rastlanmadı. Şap hastalığının görülmemesi için hayvanların özellikler sınır giriş çıkışlarında önlemler alınmalı. Ayrıca kurban edilecek hayvanlar diğer illere gönderilirken de kan tahlilleri alınarak kontroller yapılmalı. Hızlı bir şekilde önlem alınıp şap hastalığının yayılması engellenemezse parasal kaybı çok fazla olur."

Gizemli ithalat!

Et ve Süt Kurumunun Polonya'dan yaptığı karkas et ithalatına yönelik Millî Gazete'nin ulaştığı belgeler, et ithalatında kimlere nasıl bir rant sağlandığını gözler önüne serdi.

Sadettin İnan

Tarım ve Orman Bakanlığı, hayvancılıkta uygulanan yanlış politikaların bir sonucu olarak yaşanan et krizini aşmak için ithalata sarılırken, firmalarla yapılan canlı hayvan ve karkas et ithalat sözleşmelerinin şeffaf bir şekilde yapılmaması yapılan ithalatların sorgulanmasını gündeme getirdi. Polonya'dan ithal edilen 500 ton karkas et ithalatına yönelik ortaya çıkan belgeler ise ESK'nın yaptığı ithalatlardaki gizemi gözler önüne serdi.

ET İTHALATINDA PATLAK VEREN RANT KIYAĞI!

Tarım ve Orman Bakanlığı, Et ve Süt Kurumu üzerinden canlı hayvan ve et ithalatı yaparken, yapılan bu ithalatlarla ilgili kamuoyuna hiçbir bilgi verilmesi dikkat çekiyor. Et ve Süt Kurumu bütün sözleşmeleri firmalarla yurt dışında yaparken, yapılan sözleşmeler de üreticiden doğrudan temin yöntemiyle ihalesiz bir şekilde yapılıyor. Sözleşmelerin şeffaf bir şekilde yapılmaması, yapılan ithalatlarda kimlere nasıl bir kıyak geçildiği ise bilinmiyor.

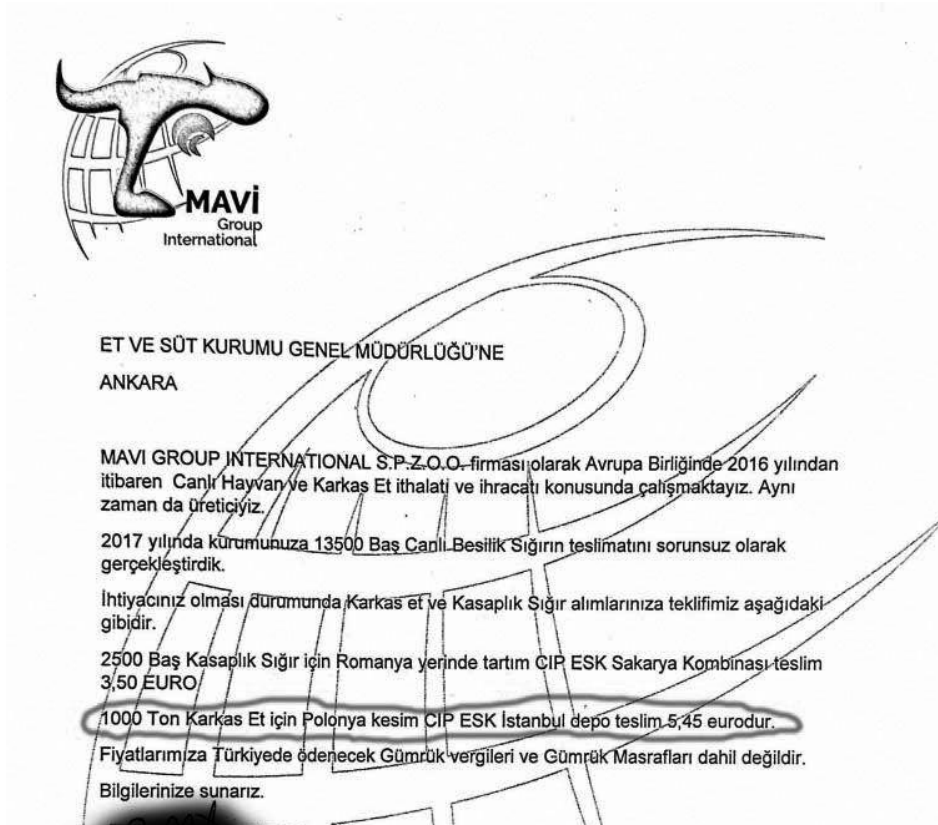
İTHALATA YÖNELİK BÜTÜN SÖZLEŞMELER KAMUOYUNDAN GİZLİ TUTULUYOR!

Et ve Süt Kurumu, Uruguay'dan 4 bin, Macaristan'dan 2 bin 500 ve Romanya'dan bin baş olmak üzere toplam 7 bin 500 baş canlı hayvan ithalatı için firmalarla sözleşme yaptı. Bunun yanında Polonya'dan 500 ton karkas et ithalatı, Bosna Hersek'ten de bin ton kemiksiz et ithalatına yönelik sözleşmeler yapıldı.

5,45 EURO'DAN TEKLİF VARKEN 5,60 EURO'DAN SÖZLEŞME İMZALANDI

Polonya'dan ithal edilecek 500 ton karkas et ile ilgili ortaya çıkan belgeler, et ithalatında kimlerin nasıl korunduğunu gözler önüne serdi. Polonya'dan ithal edilecek 500 ton kemiksiz et için ismi kamuoyundan gizlenen firma ile 5,60 Euro'dan sözleşme imzalanırken, ESK'ya başka bir firma tarafından 5,45 Euro olarak teklif verildiği ortaya çıktı. ESK'nın Polonya'dan yapılacak karkas et ithalatı için 5,45 Euro'dan teklif veren firma ile hiç görüşmeden, 5,60 Euro üzerinden başka bir firma ile sözleşme imzalaması, yapılan ithalatların şimdiden sorgulanmasını gündeme getirdi.

Mavi Grup ismindeki firmanın Polonya'dan yapılacak karkas et ithalatı için Et ve Süt Kurumuna 5,45 Euro'dan teklif verdiği görülürken, ESK'nın bu firma ile görüşmeyip başka bir firma ile 5,60 Euro'dan sözleşme imzaladı. Sözleşmelerin şeffaf bir şekilde yapılmaması ve yapılacak ithalatlarla ilgili kamuoyuna hiçbir bilginin verilmemesi canlı hayvan ve et ithalatında 'kimlere nasıl bir rant sağlanıyor?' sorusunu gündeme getirdi.

13.03.2023

Faktura nr FV/020/03/23

Data wystawienia: 04.03.2023
Data dostawy: 04.03.2023

Data duplikatu: 04.03.2023

Nabywca:
Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü
İşçi Blokları Mahallesi Muhsin Yazıcıoğlu cad. No: 51/B
06530 Yüzüncüyıl - Çankaya / ANKARA, Turcja
NIP: 3810016469

Kurs 1 EUR = 4,7046 PLN z dnia 03.03.2023 (NBP - kurs średni (PLN))

Lp.	Nazwa towaru/usługi	Ilość	Jm.	Cena netto	Wartość netto	Stawka VAT
1.	Owiera wolowe kompensowane	19471,65	kg	5,60 EUR	109 041,24 EUR	0%
2.	PCS: 188	1 szt		-1 090,43 EUR	-1 090,43 EUR	0%
3.	Upust					
	Suma:			107 950,81 EUR	107 950,81 EUR	

Do zapłaty: 107 950,81 EUR

Stawka VAT: 0%

Netto: 107 950,81 EUR

Kwota VAT: 0,00

Brutto: 107 950,81 EUR

Do zapłaty: 107 950,81 EUR

Słownie:

pozostało do zapłaty:

Lp.	Sposób zapłaty	Termin	Kwota
1.	Przelew	11.03.2023	107 950,81 EUR

osoba dostawy: CIP

Podpis osoby upoważnionej do otrzymywania faktury:

© Silesia 2022, wersja 355 2012.2.0, nr 000000018

Kırmızı et üreticilerinden ESK'ya fiyatlara müdahale çağrısı

Türkiye Kırmızı Et Üreticileri Merkez Birliği Başkanı Bülent Tunç, kırmızı et fiyatlarındaki artışın önüne geçmek için önlem alınması gerektiğini belirterek, "ESK'dan piyasaya müdahale etmesini bekliyoruz. ESK ithal besilik hayvan veya karkas et getirilebilir. Biz buna karşı değiliz." dedi.

Türkiye Kırmızı Et Üreticileri Merkez Birliği Başkanı Bülent Tunç, son iki aydır yükselen kırmızı et fiyatları ve SAT-2 serotipi şap hastalığına ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Yetiştiricilerin yaklaşık 4 yıldır girdi maliyetlerindeki artış ve aynı oranda yükselmeyen kesim fiyatlarından rahatsız olduğunu aktaran Tunç, üreticinin sattığı hayvanı yerine koymadığını anlattı.

Tunç, "Besiciler zarar ettikleri için hayvan tutamaz hale geldi. Yeni yılla birlikte fiyatlar artışa geçti. Ayrıca depremlerden sonra bu artış hızlandı. Fiyat artışlarının depremlerle çok ilgisi yok. Biz yıllardır fiyatların bu seviyede gitmeyeceğini ve hayvan varlığı azaldıkça fiyatların artacağını söylemiştik." değerlendirmesinde bulundu.

Kırmızı et fiyatlarındaki artışın önüne geçmek için önlem alınması gerektiğini belirten Tunç, Et ve Süt Kurumu'ndan (ESK) piyasaya müdahale etmesini beklediklerini söyledi. Tunç, "ESK ithal besilik hayvan veya karkas et getirilebilir. Biz buna karşı değiliz. Genç besilik hayvan gelirse büyük hayvanlar ahırdan çıkar. Hem hayvanlar gençleşmiş olur hem de piyasaya olumlu bir etkisi olur. ESK'nin ithal hayvan veya

karkas et müdahalesi kırmızı et fiyatlarının yükselmesinin önüne geçebilir. Belki bir nebze düşürebilir." ifadelerini kullandı.

Tunç, büyük hayvan işletmelerinin varlığını bir şekilde sürdürdüğüne dikkati çekerek, besilik hayvan getirilirse bunların küçük işletmelere verilmesinin hayvan varlığının artması ve sürdürülebilirlik için daha faydalı olacağını anlattı.

Ramazanda kırmızı et tüketiminin arttığına değinen Tunç, "Bir müdahale olmazsa fiyatlar artmaya devam edebilir. Bu da vatandaşın kırmızı ete ulaşmasını engeller. Biz fiyatların makul olmasını ve ülkede herkesin bu protein kaynağından faydalanmasını istiyoruz. Ramazanda kırmızı ete ulaşımında sıkıntı olmaması için bir an önce müdahale edilmeli." dedi.

"Şap hastalığı için acil önlem alınmalı"

Tunç, şap hastalığının çıkmasının hem ülkeye hem de sektöre büyük bir zarar verdiğini belirterek, şunları kaydetti: "Dünyada şap artık çok görülen bir hastalık değil. Bizim ülkemizde de Trakya'da kontrollü bir bölge var ve burada da yaklaşık 10 yıldır şap hastalığına rastlanmadı. Şap hastalığının görülmemesi için hayvanların özellikler sınır giriş çıkışlarında önlemler alınmalı. Ayrıca kurban edilecek hayvanlar diğer illere gönderilirken de kan tahlilleri alınarak kontroller yapılmalı. Hızlı bir şekilde önlem alınıp şap hastalığının yayılması engellenemezse parasal kaybı çok fazla olur."

Yeni tip şap hastalığına karşı aşı üretimi başladı

Şap Entitüsü Müdür Vekili Ertan Ağtürk, yeni tip egzotik suş şap hastalığına karşı aşı üretimine hızla başladığını ve 1 milyon dozun sahaya sevk edildiğini belirterek, "Şap insanlara bulaşmamakta. Hayvandan hayvana geçen bir hastalık olup etin tüketilmesinde herhangi bir sakınca bulunmamaktadır." dedi.

Şap Entitüsü Müdür Vekili Ertan Ağtürk, 8 Mart'ta ortaya çıkan yeni tip egzotik suş şap hastalığına ilişkin çalışmalara ilişkin açıklamalarda bulundu.

Şap hastalığının çift tırnaklı hayvanları etkilediğini ve bu hayvanlarda et ve süt verimi açısından kayıplara yol açtığını dile getiren Ağtürk, "Hayvanlarda 41 dereceyi bulan yüksek ateşle seyreden, aynı zamanda ağız, meme ve ayaklarda aftlara, yaralara sebep olan bir hastalıktır. Bu hastalık, çiftçilerimiz için çok büyük bir verim kaybına sebep oluyor." diye konuştu.

Ağtürk, hastalık öncesinde 19 ülkenin oluşturduğu Avrasya Bölgesi Şap Hastalığı Laboratuvarları Ağı (WELNET) sistemine dahil olan ülkelerde alınan örnekler üzerine yeni tip şap virüsüyle ilgili 1 aydır aşı çalışmalarına başladıklarını, acil aşı üretimi prosedürü çerçevesinde 1 milyon aşı ürettiklerini, haftalık olarak da 2,5 milyon aşı üreteceklerini kaydetti.

Çiftçilerden aşılama konusunda azami gayret göstermelerini isteyen Ağtürk, şu ifadeleri kullandı: "Aşılama sonrası karantina, kordon ve tecrite uymaları gerekiyor. Şap hastalığı insanlara bulaşmamakta. Hayvandan hayvana geçen bir hastalık olup

etin tüketilmesinde herhangi bir sakınca bulunmamaktadır. Hayvan hareketlerinin kısıtlamasında kesimlik hayvanlarımızla ilgili herhangi bir kısıtlama söz konusu değildir. Sadece burada aşılamaya çok büyük önem göstermeleri gerekiyor. Şimdi çiftçilerimizde şöyle bir algı da var. 'Efendim biz daha önce şapla aşıladık. Fakat hayvanlarımız tekrar hasta oluyor.' Doğrudur. Bu, COVID-19 sürecinde de oldu. Çünkü virüs mutasyona uğruyor. Yeni egzotik bir suş giriyor. Daha önceki aşımız, daha önce çıkan tiplerle ilgili koruyor. Bu son tiplerle ilgili de aşımızı ürettik. Sahaya sevk ediyoruz."

Çiftçilerin gelen ekiplere problem çıkarmadan aşılarını yaptırmalarının önemini vurgulayan Ağtürk, "Kendileri için müthiş derecede bir ekonomik kaybın önüne geçecektir. Ondan dolayı aşılama çalışmalarına, ben buradan tekrar tekrar üzerine koyarak söylemek istiyorum ki özen gösterebilirler." değerlendirmesinde bulundu.

Rusya'ya gıda ihracatını 2 milyar dolar artırma fırsatı

Bu yılın ilk iki ayında Rusya'ya 83,9 milyon dolar ihracat yapan ve yüzde 97'lik artış kaydeden hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektörü, ülkeden yaklaşık 2 milyar dolarlık pay daha almayı planlıyor.

İmam GÜNEŞ / MOSKOVA

Pandemide gıdaya olan talebin artması, iki önemli rakip olan Rusya ve Ukrayna'nın savaş halinde olmasıyla geçen yıl ihracatını yüzde 25'in üzerinde artıran hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektörü, bu yıl Rusya pazarında da büyüme planları yapıyor. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, bu yılın ilk iki ayında sektör, Rusya'ya yaptığı 83,9 milyon dolarlık ihracatla geçen yılın aynı ayına göre yüzde 97'lik artış sağladı. Bu dönemde Rusya, Irak ve ABD'den sonra sektörün önemli pazarı oldu.

Türk firmalar da Rusya'nın başkenti Moskova'da 30'uncusu gerçekleşen PRODEXPO 2023 Uluslararası Gıda, İçecek ve Gıda Hammaddeleri Fuarı'nda yeni işbirlikleri sağlamak için yerini aldı. Fuarda EKONOMİ gazetesine konuşan İstanbul Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İHBİR) Başkanı Kazım Taycı, Rusya'nın ciddi bir nüfus ve alım gücüne sahip olduğunu belirterek, "İHBİR olarak geçen yıl toplam 3,3 milyar dolar ihracat yaptık. Rusya'ya yapılacak doğru çalışmalarla ihracatımızın en yüzde 50'sini sadece bu ülkeden sağlayabiliriz" dedi.

Ambargoya takılan ülkeler dolaylı olarak fuara katıldı

Ambargo nedeniyle fuara katılan ülke sayısı fazla olmamakla birlikte, özellikle Avrupa ülkelerinin fuara başka ülkelerdeki firmalar üzerinden dolaylı olarak katıldığı belirtiliyor. Başta Çin, Ermenistan, Sırbistan ve Macaristan gibi 10'dan fazla ülke fuardaki yerini alırken, Türkiye ise 40 firma ile en fazla katılım yapan ülkeler arasında yer aldı. Taycı, metrekare ve yer bulamadıkları için 40 firmanın da dışarıda kaldığı bilgisini verdi. Önümüzdeki yıl 100 firma ile fuara katılmak istediklerini söyleyen Taycı, "Büyükelçimize de bu talebimizi ilettik. Metrekareleri merkezi noktalarda istiyoruz. Köşelerde yer almak bizim için cazip değil. Bu durumu fuar yönetimine de ilettik. Rusya ile hem siyasi hem de ekonomik yönde çok iyiye Türk firmalara köşe noktalarda yer verilmesini doğru bulmuyoruz. Önümüzdeki yıl bu sorunu çözeceklerini, daha iyi yer vereceklerini söylediler" diye konuştu.

Rusya'da markalaşma çalışmaları başlayacak

Rusya pazarını önemsediklerini vurgulayan Taycı, bunun için yapılması gereken çalışmaları şöyle özetledi: "Öncelikle iyi olan ilişkilerimizi geliştirmeli, güvenlerini daha fazla kazanmalıyız. Rusya'daki market raflarında yerimizi kalıcı olarak almalıyız. Rüzgar şu an arkamızda. Kalite ve hizmetlerimizle doğru adımlar atıp, bu pazarda markalaşmamız gerekiyor. Bunun için reklam çalışmalarına da odaklanacağız. Türk ürünlerine karşı büyük sempati var. Bir Türk lokumcumuz burada yatırım yaparak büyük bir oyuncu oldu. Türk dizileri ve yemeklerine de ilgi çok büyük. Buradaki gücümüzü de kullanmak istiyoruz. Bugün Rusya'nın dünyaya açılan kapılarının başındayız. Bu pazarda kalıcı bir başarı sağlamamız lazım."

Ruslardan ihracat elçisi yapma planı

Rusya'nın çok büyük bir pazar olduğunu, bu nedenle Türk firmalarının iyi eğitimli Rus gençlerini temsilci olarak istihdam etmenin yararlı olacağına dikkat çeken Taycı, "Rusya'da herhangi bir işle meşgul olan ya da öğrenci olan bir Rus, aynı zamanda ticaret elçiliğimizi yapabilir. Firmalarımız buradaki insanlardan kendilerine temsilci seçerse pazarda dinamik olabileceği gibi, hem tanıtımını hem de sürdürülebilirliğini sağlayabilir. Biz de bu modele önem vereceğiz" dedi.

Avrupalıya vergi yok, Türklere var!

İHBİR Başkanı Kazım Taycı, Rusya'nın Avrupa ile siyaseten kötü bir durumda olmasına rağmen Avrupa'dan gelen ürünlerde sıfır vergi olduğunu, Türkiye'den gelen şekerli ve kakaolu mamullerde ise yaklaşık yüzde 30'luk bir vergi uygulandığına dikkat çekti. Bu uygulamanın gözden kaçmış olabileceğine değinen Taycı, "Türkiye ile ilişkiler iyiye çok anormal bir durum. Ticaret Bakanlığı'na bu konuda başvuru yapacağız. AB'ye uygulanan şartlar bize de sağlanırsa daha etkin oluruz. Raflarda daha fazla Türk ürünleri ile yer alabiliriz" açıklamasını yaptı.

Swift sorununa yeni çözüm bulundu

SWIFT sisteminden dolayı para transferinde büyük engel olduğunu belirten İHBİR Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Şemsettin Memiş, Rusya'daki ticaret ataşeleriyle

13.03.2023

görüşüklerini, ülkedeki Ziraat Bankası, İş Bankası ve Denizbank'ta ruble üzerinden hesap açılabilidiğini söyledi. Memiş, para transferini bu 3 banka ile direkt ruble üzerinden çok rahat yapabilecekleri bilgisini aldıklarını kaydetti. Rusya'daki pazarın yüzde 85'inin büyük market gruplarının elinde olduğunu dile getiren Memiş, ihracatçıların bu market gruplarıyla direkt iletişime geçerek doğrudan markete satış gibi bir kanal oluşturabileceklerini ifade etti.

Kredi iřtahına bir darbe daha

Merkez Bankası ihtiyaç kredisi faizlerine st sınır getirdi ve aşılması durumunda menkul kıymet alım zorunluluğu tesis etti. Bu hamlenin bankaların kredilerde sert fren yapmasına, tüketicinin KMH'ye daha fazla ağırlık vermesine ve Hazine'nin borçlanma maliyetinin azalmasına neden olacak.

řebnem TURHAN

Merkez Bankası bankalara ticari kredilere faiz sınırına yönelik uyguladığı ek menkul tesisi zorunluluğunu tüketicilerde ihtiyaç kredilerine de getirdi. Ticari kredi faizleri TL mevduat faizinin çok altında kaldığı için negatif faiz geliri nedeniyle kamu bankaları da dahil olmak üzere bankalar ticari krediler yerine net faiz geliri elde ettikleri ihtiyaç kredilerine yönelmişti. Bankacılık sektörü kaynakları bu yeni hamle sonrasında ihtiyaç kredi faizlerini de řu anki ortalama olan yüzde 25,47'den en yüksek seviyede yüzde 21'e kadar gerileyeceğini dile getirirken bu alanda da iştahı kesilen bankalar nedeniyle tüketicinin kredi kartı ve kredili mevduat hesabından başka seçeneğinin kalmayacağına işaret etti. Kaynaklar Merkez Bankası'nın bu adımıyla aynı zamanda Hazine'nin de tek haneli borçlanmasına yönelik de büyük bir hamle yaptığına dikkat çekti.

Bankalara cuma günü iletilen Merkez Bankası kararı ile bankalarca tüketicilere kullandırılan ihtiyaç kredileri faiz oranına göre menkul kıymet tesisi kapsamına alındı. TCMB ilgili kredilerde referans orandan farkına göre yüzde 20 ila yüzde 90 oranında kademeli tahvil tutma yükümlülüğü getirildi. Kararın liralasşma stratejisi kapsamında parasal aktarım mekanizmasının etkinliğini destekleme amacıyla alındığı belirtilirken karar sonrası ihtiyaç kredi faiz oranlarında da st limit oldu. Bankalarca tüketicilere

kullanılacak ihtiyaç kredilerinden faiz/ kâr payı oranı Merkez Bankası'nca ilan edilen yıllık bileşik referans oranının 1.8 ile 2.0 (dâhil) katı arasında olanların birinci kademedeki yani yüzde 20 oranında, 2.0 katından yüksek olanların ise ikinci kademedeki yüzde 90 oranında menkul kıymet tesisine tabi olması kararlaştırıldı.

İhtiyaç kredilerinde 13 haftalık büyüme yüzde 86

Bu karar zaten regülasyonlar nedeniyle bilanço yönetiminde oldukça zorlanan ve sürekli yeni çareler arayan bankacılık sektörünün kredi iştahını sert bir şekilde sekteye uğratacak gibi görünüyor. Sektör ticari kredilerdeki faiz ve büyüme oranı sınırı hem de TL mevduat oranı hedefi nedeniyle daha yüksek faiz oranları uygulayabildikleri ihtiyaç kredisine yöneldi. Öyle ki kamu bankalarının yılın ilk ayında net karındaki büyümenin yüzde 10'da kalması sonrası kamu bankaları da tüketici kredisi kampanyalarına hız verdi. Sonuçta Merkez Bankası verilerine göre 3 Mart itibarıyla sektörün 13 haftalık yıllıklandırılmış olarak tüketici kredilerinde büyümesi yüzde 86,03'e, kamu bankalarının yüzde 83,6'ya, özel bankaların ise yüzde 87,7'ye çıktı. Hatta birkaç hafta önce özel bankaların büyüme oranı yüzde 100'ü de aştı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) haftalık verilerine göre de 1.2 trilyon lirayı aşan tüketici kredilerinde en büyük ağırlık ihtiyaç kredilerinde. Ve ihtiyaç kredileri sadece 9 haftada yılsonuna göre yüzde 13,6 artış gösterirken bireysel kredi kartları yüzde 14 büyüdü. Bireysel kredili mevduat hesaplarındaki 9 haftalık artış da yüzde 65'e dayandı. Merkez Bankası verilerine göre 3 Mart itibarıyla ihtiyaç kredi faizi ortalama yüzde 25,47 seviyesinde. Ancak bu son haftada özellikle kamu bankalarının depremzedelere yönelik düşük faizle sunduğu ihtiyaç kredisi nedeniyle bir önceki haftadaki yüzde 29,02'den sert geriledi. Önceki haftalarda ihtiyaç kredisi faizleri en çok tercih edilen 3 aya kadar vadeli TL mevduat faizinin üzerinde seyrediyordu. Bu da sektörün vadesinin de 36 ayla sınırlı olması nedeniyle daha çok ihtiyaç kredilerine yönelmesine neden oluyordu. Bundan sonra ise bankacıların yaptığı hesaplamalara göre ihtiyaç kredisi faizi yüzde 18,6'yı aştığında yüzde 20,

yüzde 20,6'yı aştığında ise yüzde 90 oranında ek menkul kıymet alım zorunluluğu oluşacak. Bu oranlar yine TL mevduat faizinin altında ihtiyaç kredisi kullandırmaları anlamına geliyor.

Bankaların elindeki menkul kıymet stoku da büyümeye devam ediyor. BDDK haftalık verilerine göre 3 Mart itibariyle menkul kıymet stoku 2022 sonuna göre yüzde 6,61, geçen yılın aynı haftasına göre ise yüzde 50,4 büyüme gösterdi.

MB kararı ne sonuç yaratacak

BANKALAR:

İhtiyaç kredisi faizi üst sınırı yüzde 20,6'ya düştüğünde bankacılık sektörünün zaten oldukça düşen kredi verme iştahının sert bir şekilde kesileceğine dikkat çeken sektör kaynakları ek menkul kıymet alımı zorunluluğunun da bilançolarda riski artırdığına işaret ediyor. Son olarak ABD'de Silikon Valley Bank'ın de tuttuğu ABD tahvillerinde yükselen faiz nedeniyle yaptığı satış ve sonrasında oluşan paniğin bankayı ifl asa sürüklediğini hatırlatarak Türk bankacılık sektöründe de olası faiz yükselişlerinde sabit faizli tahvil riskinin daha önemli hale geldiğini vurguladı.

TÜKETİCİLER:

Bankaların ihtiyaç kredisinde sert duruşu tüketicilerin de yüzde 1,36 aylık faizle kullandıkları kredi kartı ve KMH ile borçlanmayı daha da tercih etmesine neden olacak. Tüzel müşteriler de son aylarda bankalardan kredi alamadıkları durumda bu alanı tercih ettiler. BDDK verilerine göre yılın ilk 9 haftasında ticari müşterilerin kredi kart harcamaları yüzde 4,4, kredili mevduat hesapları ise yüzde 19 büyüme gösterdi.

HAZİNE:

Hazine içinse iç borçlanma maliyetinde düşüşün süreceğinin habercisi Merkez Bankası'nın kararı. Son haftalarda tahvil faizleri küçük de olsa yönünü yukarıya çevirmişti. Şimdi bu hamleyle yüzde 11,58 seviyesinde olan 10 yıllık tahvil faizinin ve yüzde 8,75 seviyesinde olan 5 yıllık tahvil faizinin daha da gerilemesi muhtemel. Deprem ve seçim nedeniyle artan maliyetlerle karşı karşıya olan Hazine'nin borçlanması düşük maliyetlere gerileyecek.

KOBİ'lere 1 milyon TL faizsiz kredi

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, sanayide acil kalkınma planı hakkında açıklamalarda bulundu.

Sanayi sitelerinde üst yapılara sağladıkları destek oranını yüzde 70'ten yüzde 100'e çıkardıklarına işaret eden Varank, " Zarar gören sanayi bölgeleri ve fabrikaların yeniden inşasından bölgedeki yatırımları korumaya, KOBİ'lerimize özel desteklerden bölgesel kalkınmaya kadar bir dizi eylem planını devreye alıyoruz.

Bu kapsamda depremde zarar gören imalat sanayisi işletmelerimize yönelik, KOSGEB Acil Destek Kredisi'ni devreye alıyoruz. İşletmenin büyüklüğüne göre, 1 milyon liraya kadar faizsiz ve ilk yılı geri ödemesiz KOSGEB kredisi vereceğiz. Ayrıca, bölgedeki işletmelerin KOSGEB'e olan 2023 yılı borçlarını siliyoruz" diye konuştu.

Fitch, Türkiye için büyüme tahminini düşürdü

Fitch, mart ayı Küresel Ekonomik Görünüm Raporu'nda Türkiye için büyüme beklentisinde aşağı yönlü revizyona gitti. Bir önceki raporda yüzde 2,9 büyüme öngören kredi derecelendirme kuruluşu, son raporda Türkiye için büyüme beklentisini yüzde 2,5'e çekti.

Fitch, **Küresel Ekonomik Görünüm Raporu**'nun mart sayısını yayımladı. Raporda, Türkiye ekonomisinin bu yıl **yüzde 2,5** ve 2024'te yüzde 3 büyümesinin beklendiği belirtildi. Fitch daha önce Türkiye'nin 2023 ve 2024'te **yüzde 2,9** büyüme kaydedeceğini öngörmüştü. Şubat ayında yaşanan deprem felaketinin Türkiye'nin kısa vadeli ekonomik koşullarında etkili olmasının muhtemel olduğuna işaret edilen raporda, yeniden yapılanma programlarıyla birlikte üçüncü çeyrekte büyümenin hızlanmasının öngörüldüğü ifade edildi.

Küresel ekonomide yüzde 2 büyüme beklentisi

Küresel ekonomiye ilişkin 2023 büyüme tahminini **yüzde 1,4'ten yüzde 2'ye** çıkaran kredi derecelendirme kuruluşu, küresel büyüme tahminini 2024 için ise **yüzde 2,7'den yüzde 2,4'e** düşürdü.

Raporda, **Rusya-Ukrayna Savaşı**'nın başlamasından bu yana Fitch'in ilk kez küresel büyüme tahminini yükselttiğine dikkat çekilerek söz konusu yükselişin **Çin'in COVID-19 kısıtlamaları** sonrası yeniden açılması, **Avrupa doğal gaz krizinin** rahatlaması ve ABD'de tüketici talebindeki dayanıklılığı yansıttığı belirtildi.

Raporda, ABD Merkez Bankası (Fed) ve Avrupa Merkez Bankasının (ECB) faiz oranlarındaki hızlı artışların gecikmeli etkisiyle 2024 için büyüme beklentilerinin yüzde 2,7'den yüzde 2,4'e düştüğü ifade edildi.

Küresel Ekonomik Görünüm Raporu'nda, Çin'in yıl başındaki COVID-19 kısıtlamalarını kaldırmasını, iş anketlerindeki hızlı iyileşmelerin izlediğine işaret edilerek, 2022'de kısıtlamalar nedeniyle düşen temas yoğun tüketici harcamalarının hızla toparlandığı ancak emlak sektörünün zayıf kalmaya devam ettiği ve ihracatın yavaşladığı vurgulandı.

ABD, Euro Bölgesi ve Çin için yukarı yönlü revizyon

Çin'in 2023 büyüme tahmininin aralıktaki yüzde 4,1'den yüzde 5,2'ye, **Euro Bölgesi**'nin yüzde 0,2'den yüzde 0,8'e ve **ABD**'nin yüzde 0,2'den yüzde 1'e yükseltildiği bildirildi.

Fitch'in gelecek yıla ilişkin büyüme öngörüsü ise ABD için yüzde 0,8 Euro Bölgesi için yüzde 1,4 ve Çin için yüzde 4,8 oldu.

Raporda, Avrupa gaz krizinin son aylarda hafiflediği anımsatılarak bu durumun Euro Bölgesi'nin büyüme beklentilerini iyileştirdiğini ve temel enflasyon baskılarını düşürdüğü kaydedildi.

ABD ekonomisinin, yıl başındaki güçlü istihdam ve tüketim artışıyla kısa vadede tahmin edilenden daha fazla ivme kazandığı vurgulanan raporda, hanehalkı gelir artışının devam ettiği ve pandemide oluşturulan tasarruf tamponlarının bir süreliğine harcamaları destekleyeceği aktarıldı.

Raporda, ABD ekonomisinde gecikmeli de olsa bir resesyonun öngörüldüğü belirtilerek söz konusu resesyonun üçüncü çeyreğin sonlarında başlamasının beklendiği ifade edildi.

"Fed faiz oranı yüzde 5,5 ile zirve yapar"

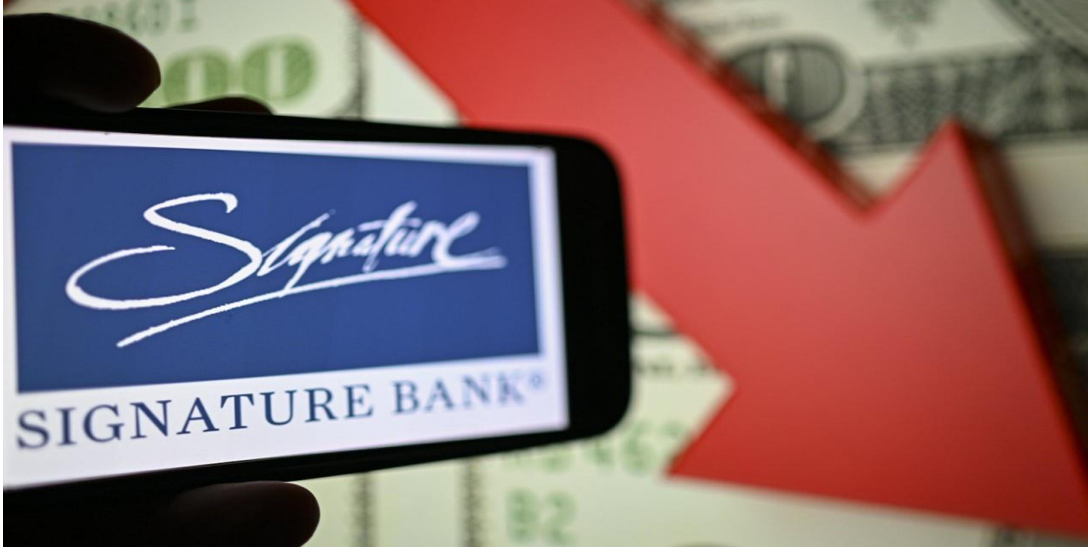
Raporda, Fed ve ECB'nin enflasyonun kalıcı hale gelmesinden daha fazla endişe duymaya başladığı anlatılarak ücret baskılarının kaynağı olan iş gücü piyasasındaki dengesizliklerin sürdüğü anımsatıldı.

Fed faiz oranının yüzde 5,5 ve ECB'nin refinansman faizinin yüzde 4 ile haziran ayında zirve yapacağını tahmin edildiği belirtildi.

Raporda, parasal sıkılaştırmanın ABD talebini yavaşlatmasının beklenenden daha uzun sürdüğü vurgulanarak faiz artışlarının nihayetinde faaliyetlerde bir baskı oluşturacağına inanıldığı kaydedildi.

ABD'de bir banka daha iflas etti

Silikon Vadisi Bankasının (SVB) ardından New York merkezli Signature Bank'a da kayyum atandığı bildirildi.

New York Finansal Hizmetler Departmanından (DFS) yapılan açıklamada, ABD Federal Mevduat Sigorta Kurumu (FDIC) tarafından mevduat sahiplerini korumak için Signature Bank'a kayyum atandığı duyuruldu.

Signature Bank'ın, 31 Aralık 2022 itibarıyla yaklaşık 110,4 milyar dolarlık varlığı ve yaklaşık 88,6 milyar dolarlık mevduatı bulunduğu kaydedilen açıklamada, bankanın FDIC sigortalı olduğu bildirildi.

Açıklamada, DFS'nin tüketicileri korumak, regüle ettiği kuruluşların sağlıklı işleyişiyle küresel finansal sistemin istikrarını korumak için piyasa trendlerini izleyerek diğer kurumlarla yakın iş birliği içinde olduğu vurgulandı.

Bu yıl iflasa uğrayan ilk FDIC sigortalı kurum SVB olmuştu

Kaliforniya merkezli SVB'nin, 21 milyar dolarlık tahvil pozisyonunu yaklaşık 1,8 milyar dolar zararla kapatması ve 2 milyar doların üzerinde sermaye artırımına gideceğini duyurması sonrası hisse fiyatı yüzde 60'ın üzerinde değer kaybetmişti.

Bazı girişim sermayesi yatırımcılarının şirketlere paralarını bankadan çekmelerini tavsiye etmesi sonrası bankanın kayıplarının sürmesiyle işlemleri askıya alınmıştı.

FDIC, 10 Mart'ta piyasalarda düşüşe neden olan SVB'ye kayyum atandığını bildirirken, SVB'nin bu yıl iflasa uğrayan ilk FDIC sigortalı kurum olduğu kaydedilmişti.

SVB'nin iflası, 2008 küresel finansal krizinden bu yana ABD'de kayıtlara geçen en büyük banka iflaslarından biri olmuştu. Bu türden en büyük iflas, 2008'deki kriz sırasında Washington Mutual tarafından yaşanmıştı.

Erdoğan: Türkiye 6 Şubat depremlerinin sınamasından alınının akıyla çıkmıştır

Cumhurbaşkanı Erdoğan Hatay Samandağ'da, Afet Koordinasyon Merkezi'nde yaptığı konuşmada, "Türkiye 6 Şubat depremlerinin sınamasından alınının akıyla çıkmıştır" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Samandağ Afet Koordinasyon Merkezi'nde muhtarlara hitap etti. Erdoğan burada yaptığı konuşmada depremde alınan tedbirleri sıralayarak, "Türkiye 6 Şubat depremlerinin sınamasından alınının akıyla çıkmıştır" ifadesini kullandı.

Erdoğan'ın konuşmasından önemli satır başları şöyle:

"Devletin ve milletin imkanlarının tamamının deprem bölgesi için seferber edildiğinden kimse şüphe etmesin.

Acil ihtiyaç olan 244 bin konutun ve 75 bin köy evinin inşasını 1 yıl içinde bitirecek planlamayla yolumuza devam edeceğiz.

Türkiye 6 Şubat depremlerinin sınamasından alınının akıyla çıkmıştır.

İlk asrını geride bıraktığımız Türkiye Cumhuriyeti devletimizin bize sunduğu güven, huzur ve refah çatısına daha sıkı sahip çıkmalıyız.

Coğrafyamızda asırlarca oynanan oyunları artık çöpe atma, kendi oyunumuzu yazma, yönetme ve sergileme vakti gelmiştir.

Cumhuriyetimizin yeni asrını, hayallerimizin peşinde, vizyonumuzu inşa ederek, programlarımızı uygulayarak Türkiye Yüzyılı haline getirmekte kararlıyız."

Memleket Partisi'nin adayı Muharrem İnce oldu

Memleket Partisi'nde yapılan ön seçimde Cumhurbaşkanı adayı parti üyelerinin oyuyla Genel Başkan Muharrem İnce oldu.

Memleket Partisi'nde yapılan ön seçimde Cumhurbaşkanı adayı parti üyelerinin oyuyla Genel Başkan Muharrem İnce oldu.

Parti Sözcüsü İpek Özkal Sayan, yazılı açıklamasında, Muharrem İnce'nin oy birliğiyle Cumhurbaşkanı adaylığına seçildiğini belirtti.

Sayan, Memleket Partisi tüzüğü'nün 66. maddesi gereği bugün bütün il ve ilçe başkanlıklarında sandık başına gidildiğine işaret ederek, şunları kaydetti:

"Saat 08.00'de başlayan oy verme işlemleri 17.00'de sona erdi. Memleket sevdalıları oy birliğiyle Genel Başkan Muharrem İnce'yi Cumhurbaşkanı adayı olarak belirledi. Doğrudan parti üyelerinin önüne sandık koyarak Cumhurbaşkanı adayımızı belirledik."

Buğdayımızın yarısı hayvan yemi oluyor, doğru destek modeliyle kaliteyi artıralım

Vahap MUNYAR

13 Mart 2023 Pazartesi

EKONOMİ Gazetesi Eskişehir Temsilcisi Hatice Aydoğan Özsökmen planladı, Hakan Gültaş ve Şeref Oğuz'la birlikte kentin iş dünyası önderleri ile Büyükşehir Belediye Başkanı Prof. Yılmaz Büyükerşen'i ziyaret ettik.

Tura Eskişehir Ticaret Odası ile başladık, Başkan Metin Güler ve ekibiyle buluştuk. Ardından Eskişehir Ticaret Borsası Başkanı Ömer Zeydan'a uğradık. Turumuzun kentteki üçüncü durağı Eskişehir Sanayi Odası oldu. Başkan Celalettin Kesikbaş, yönetim kurulu üyeleri Ahmet Özdemirel, Öcal Murat Sürel ve Sinan Özeçoğlu ile sohbet ettik.

Eskişehir Ticaret Borsası Başkanı ve TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Ömer Zeydan, alım-satım seansını izletirken iklim krizine işaret etti:

- Dengesiz havalar sadece tarla bitkilerini değil ağaçları da olumsuz etkiliyor.

Ardından buğday üretimine değindi:

- Aslında Türkiye rekolte iniş çıkışları olsa da her yıl kendine yetecek buğday üretebiliyor.

Şeref Oğuz sordu:

- Madem öyle neden buğday ithal ediyoruz?

Ömer Zeydan anlattı:

- Bizim ürettiğimiz buğdayın yarısından ekmek olmaz. O nedenle örneğin geçen yıl 6.6 milyon ton ekmeklik buğday ithal edildi.

Türkiye'nin söz konusu buğdayı 3'üncü dünya ülkelerine, Afrika'ya ihraç ettiğini belirtti:

- Onlar ekmeğin kabarmasını istemiyor zaten. Bazlama tarzı ekmeğe tüketiyorlar.

Buğdayın protein ve enerji dengesinin önemine değindi:

- Protein ve enerji dengesi iyi olmadığı takdirde hamur yayılır ve kabarmaz.

Eskişehir'den tohum kullanımında doğru olmayan tutumlara örnek verdi:

- Biz Eskişehir Ticaret Borsası olarak her yıl en verimli tohum ile ilgili harita çıkarıyoruz. En iyi 10 buğday tohumunu liste olarak açıklıyoruz. Bu listeye uygun tohum kullanılsa buğdayımızın kalitesi de verimi de artar.

Eskişehir'de 60-70 farklı buğday tohumu kullanıldığını kaydetti:

- Buğdayda destekleme sistemini kaliteye endekslemek bu konuda çözümün kapısını açar. Örneğin, yemlik buğdaya 10 kuruş, kaliteli buğdaya 20 kuruş prim vermek, çiftçiye kaliteli ürüne doğru yönlendirir.

Buğday ithalatının içerideki dengeyi bozduğuna dikkat çekti:

- Ülkemizde üretilen buğdayın hayvan yemine dönüşmemesi için çiftçiye kaliteli üretime yönlendirecek destekleme sistemine geçmek gerekiyor. Bir taraftan pancarda olduğu gibi üretim takvimi içinde destek verilsin, diğer yandan kaliteli buğday daha fazla prim alsın.

İklim krizi, bu yıl da ülkemizde su sıkıntısı, tarımda üretimin gerilemesi sorunu yaşatacak gibi görünüyor.

Tarımsal ürün destekleme politikalarında iklim krizini dikkate alıp sistem değişikliklerine gitmek gerektiği anlaşıyor.

Buğdayda kaliteyi ve verimi yükseltebilmek için Ömer Zeydan'ın ortaya koyduğu gibi önerilere kulak vermek gerekiyor...

Mısır para kazandırıyor ama tarlaya zarar veriyor

ESKİŞEHİR Ticaret Borsası Başkanı Ömer Zeydan, kentte çiftçinin mısır üretimine yöneldiğini belirtti:

- Çiftçi dönüm başına 500 kilo buğday elde edebilirken, mısırdaki üretim dönüm başına 2 tonu buluyor. Ayrıca mısırın fiyatı da çiftçiye iyi para kazandırıyor.

Mısırın çok su tüketen bir ürün olduğunu vurguladı:

- Tarlaya 10 yıl üst üste mısır ek, 11'inci yıl hiçbir şey üretemezsin. O tarla biter. Mısır yeraltı sularına da zarar veriyor.

Deprem bölgesine günde 1 TIR ekmek gönderdi

HAKAN GÜLDAĞ, Eskişehir Sanayi Odası'na damgasını vurmuş önceki Başkanı Savaş Özaydemir'i aradı:

- Eskişehir'deyiz, sizi de görmek isteriz.

Hakan GÜLDAĞ, Şeref Oğuz ve Hatice Aydoğan Özsökmen ile birlikte Savaş Özaydemir'i son 1-2 yıldır odağına aldığı ekmek üretimini gerçekleştirdiği tesiste ziyaret ettik.

Tesisteki makineleri gösterdi:

- Makinelerin yarısı Konya'dan. Maya üretim makinesini İtalya'dan aldım.

Fabrikayı 1 yılda kurduğunu belirtti:

- Ekşi mayalı ekmek yapıyorum. Bir yıldır lezzet arıyorum.

Ürettiği ekmeklerden ikram ederken 11 ilimizi vuran depremlere işaret etti:

- Ben de kendi çabamla günde bir TIR ekmeği depremin vurduğu illerimize göndermeye çalışıyorum.

Teknoloji transferi yap, personelin yarısını bizden al, o zaman kapıyı açarız

HAKAN GÜLDAĞ, Şeref Oğuz ve Hatice Aydoğan Özsökmen ile birlikte Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Nadir Küpeli'ye de uğradık.

Küpeli, Türkiye'deki iş ortamıyla ilgili şu tanımı yaptı:

- Bizim deniz hiç çarşaf gibi olmadı. Biz de dalgalı denizde yüzmeyi öğrendik.

Eskişehir OSB'deki doluluk üzerinde durdu:

- 6 yıl önce faaliyette olan tesis sayısı 530'du, bugün 842 tesis faaliyet gösteriyor, üretim yapıyor. Neredeyse arsa kalmadı.

2025-2026'ya kadar arsaların tamamının bitmiş olacağını belirtti:

- Kalan bölüme nitelikli yatırımcı gelsin istiyoruz. Katma değeri yüksek üretim olmasını hedefliyoruz.

Büyük bir yabancı yatırımcıyla görüşmelerini anımsadı:

- Bizden 1200 dönüm arsa istediler, “Arsa parası vermeyiz” dediler. Kendilerine, “Teknoloji transferi yaparsınız Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi arsa bedeli konusunu çözebilir” dedik.

Teknoloji transferinin yanı sıra bir başka talepte daha bulunduklarını vurguladı:

- Söz konusu yabancı yatırımcıya teknik kadronun en az yarısını da Eskişehir’den alması şartını bildirdik. Yeterince teknoloji transferi yapmayacaklarını gördük, o nedenle anlaşılamadık.

Yılmaz Hocamızın C25 beton ısrarında haklı olduğunu gördük

ESKİŞEHİR OSB Başkanı Nadir Küpeli, kentte bir dönem beton konusunda tartışma çıktığını anımsadı:

- C20 beton kullanımı konusunda genel bir karar alınmıştı. Büyükşehir Belediye Başkanımız Prof. Yılmaz Büyükerşen, C25 beton konusunda ısrar etti, daha düşük betona izin vermeyeceğini bildirdi.

11 ilimizi vuran depremlerden sonra Prof. Büyükerşen’i aradığını belirtti:

- Yılmaz Hocamıza, “Ne öngörülü bir insansınız Hocam” dedim. İyi ki Yılmaz Hocamız ısrar etmiş. Şimdi bırakın C25’i, C30-C35 beton kullanımı da gündeme geldi.

Ben nereye geldim?

ESKİŞEHİR Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Metin Güler, kentte misafir ettikleri depremzede sayısının 20 binin üzerinde olduğunu belirtip, bir izlenim anlattı:

- Depremzede vatandaşlarımızdan bir bölümü pijamalarıyla, ayakkabıları dahi olmadan ilk bindikleri transfer otobüsüne binmişler. Bazılarının üzerinde kimlikleri de yoktu. Bir vatandaşımız, “Ben neredeyim? Burası neresi?” diye sorunca içimiz parçalandı.

Söz konusu depremzedenin sözlerini aktarmayı sürdürdü:

- Söz konusu depremzede vatandaşımız, “Ben zengin bir insanım ama kredi kartlarım, cüzdanım yanımda değil. Benim yardıma ihtiyacım yok” dedi. Banka ile irtibatı sağlandı. Sonra da 1-2 milyon lira bağış bırakıp gittiğini duyduk. Adını, sanını bilmiyoruz.

Oda üyelerinin depremzedelere destek konusunda kenetlendiğini vurguladı:

- Aslında aralarında işe girip Eskişehir’e yerleşmek isteyenler var. Depremzede vatandaşlarımızı işe almak birçok şirketin işine gelir ama o bölgeye haksızlık yapmış oluruz. Doğru olanı depremzede vatandaşlarımızın sıkıntılar atlatılınca bölgeye dönmeleri...

“Enflasyon düşecek, vatandaş nefes alacak” diyenler, neredesiniz!

Alaattin AKTAŞ

13 Mart 2023 Pazartesi

✓ **Meğer enflasyon oranının düşmesi fiyatların düşmesi demek değilmiş!**

✓ **Kasımdan şubata üç ayda yıllık enflasyon oranı 30 puan düşerek yüzde 85'ten 55'e geriledi. Ama bu dönemde fiyatlar yüzde 11 arttı.**

Geçen yılın ikinci yarısından itibaren başladılar. Enflasyon oranı hızla düşecekti. “Enflasyon oranı” demeyi tercih ediyorlar ama bu kavramın başına “yıllık” sözcüğünü pek getirmiyorlardı. Çünkü düşecek olan “yıllık enflasyon oranı”ydı. Yoksa fiyatlar artmaya devam edecekti.

Hem fiyatlar artmayacak olsa artık enflasyon kavramından söz edilebilir miydi ki... Fiyatların sabit kalması ya da gerilemesi durumunda enflasyon söz konusu olmazdı ki, onun adı başkaydı zaten.

Ayrıca yıllık oranın düşmesi de alınan bir dizi önlem sayesinde gerçekleşmeyecekti, artık herkesin bildiği baz etkisi devreye girecekti ve gerileme bu sayede yaşanacaktı.

Nitekim yaşandı da... Yıllık enflasyon oranı TÜFE bazında geçen yılın kasım ayında yüzde 85’le zirveye çıktı. Sonra da düşüş başladı. Son bir yılı kapsayan hesaplamadan bir önceki yılın yüksek aylık oranları çıkıyor, onların yerine daha düşük oranlar giriyordu ve bu sayede yıllık oran geriliyordu.

Ya fiyatlar?

Ama yıllık oran geriliyordu! Peki fiyatlar?

Tabii ki artmaya devam ediyordu...

İşte klasik hale gelen grafiğimiz...

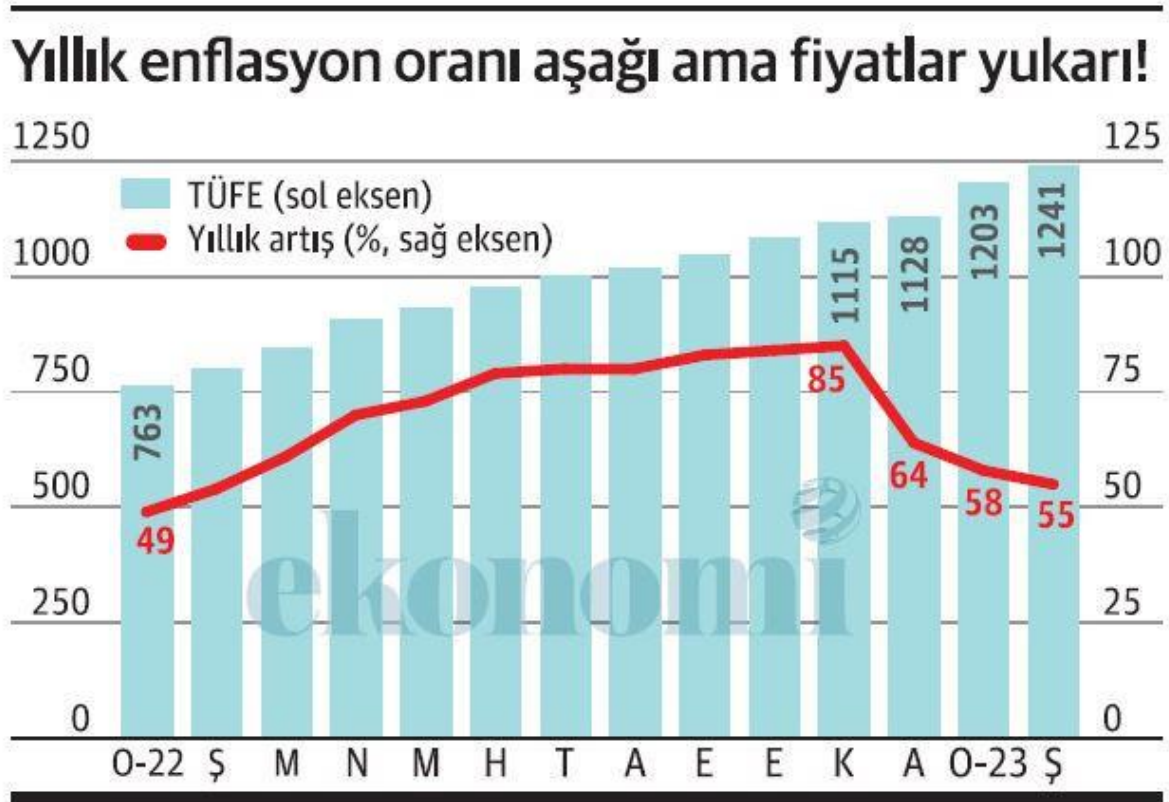
Kutular tüketici fiyat endeksini gösteriyor, yani fiyatların ortalama düzeyini. Siz TÜFE yerine aylık rutin bir harcamanızı da koyabilirsiniz. Aylık doğalgaz gideriniz, aylık sigara paranız, aylık benzin paranız ya da ne isterseniz...

Geçen yıl ocaktaki örneğin aylık benzin gideriniz 763 lira ve o aydaki yıllık artış oranı, zam oranı yüzde 49.

Kasım ayına gelmişsiniz, benzine ayda artık 1115 lira ödüyorsunuz, son bir yıldaki artış da yüzde 85'e tırmanmış.

Açıklamalar peş peşe:

"Aralıktan itibaren enflasyon hızla düşecek..."

Doğru, düşüş oluyor! Benzine ödediğiniz para kasımda bir yıl önceye göre yüzde 85 artmıştı, aralık ayındaki artış yüzde 64'e iniveriyor. İyi de benzine ödediğiniz paranın miktarında bir azalma yok ki, tam tersine artış söz konusu. Aralıkta yaptığınız benzin harcaması artık 1128 lira.

Şubata geliyorsunuz; son bir yıldaki harcamanızda yüzde 55 artış var; kasıma göre tam 30 puan düşüş! İyi de şubatta cebinizden çıkan benzin parası 1241 lira.

Yani o 30 puanlık yıllık oran düşüşünün yaşandığı üç ayda benzine yüzde 11 daha fazla ödemişsiniz.

Demek ki neymiş?

Demek ki yıllık enflasyon oranının düşmesi, fiyatların düşmesi demek değilmiş!

Demek ki “Enflasyon düşecek, vatandaşın geçim zorluğu geride kalacak” diyenler pek de doğru söylemiyormuş!

Demek ki fiyatların gerileyeceği gibi bir beklenti içine girmemek gerekiyormuş!

Fiyatların fay hattında da enerji birikiyor

Fay hattında enerji birikmesi kavramını hepimiz öğrendik, bu kavram dilimizden düşmez oldu. Ekonomide de benzer bir durum var.

Döviz altı ayı aşkın bir süredir yatay. Dolayısıyla ithal enflasyon kavramını neredeyse unuttuk. Bu altı ayda tüketici fiyatları yüzde 22 dolayında artarken dolardaki artış yüzde 5’in altında kaldı.

Döviz çok az arttığı, ithal ürünlere bu sayede çok fazla zam gelmediği halde bile enflasyon bu düzeydeyken kur arttığında ne olur dersiniz?

Peki hem deprem felaketi, hem kuraklık riskinden dolayı tarım üretiminde bir gerileme yaşanırsa gıda fiyatları ne olur dersiniz?

Ya seçimin etkisiyle parasal genişlemenin etkisi ne olur dersiniz?

Bunlar ekonomideki fay hattında çok enerji biriktiğinin işaretleri...

Dolayısıyla önümüzdeki dönem çok sıkıntılı geçmeye aday. Bu, seçimi hangi ittifakın kazanacağından bağımsız bir gerçek.

15 Mayıs sabahı, seçimden kim galip çıkarsa çıksın enflasyonun daha da hızlanacağı bir döneme uyanacağız.

Türkiye'deki işsizler 94 ülke nüfusundan fazla

Naki BAKIR

13 Mart 2023 Pazartesi

Aktif iş arayanları kapsayan standart işsiz sayısı ocak ayında önceki aya göre 166 bin kişi azalarak 3 milyon 424 bine inerken, geniş tanımlı işsiz sayısı 259 bin kişi artarak 8 milyon 353 bine yükseldi.

Eksik istihdamdakiler ile umudunu yitirip iş aramayı bıraktığı için işgücü dışına çıkanların sayısındaki artış işsizlik olgusunu “örtülü” hale getirirken, Ocak 2023 itibariyle 8,5 milyona ulaşan “geniş tanımlı işsiz” sayısının, dünyadaki 94 ülkenin nüfusundan fazla olduğu belirlendi.

TÜİK mevsim etkisinden arındırılmış işgücü verilerinde 15 yaş üstü nüfus bu yılın ocak ayında önceki aya göre 64 bin kişi artarak 65 milyon 166 bin kişiye, işgücüne dahil nüfus 188 bin kişi artarak 35 milyon 260 bin kişiye, istihdamdaki nüfus 354 bin kişi artarak 31 bin 837 bin kişiye ulaşırken, sadece aktif olarak iş arayanları kapsayan dar tanımlı işsiz sayısı 166 bin kişi azalarak 3 milyon 424 bine, buna göre işsizlik oranı da yüzde 10,2'den yüzde 9,7'ye geriledi.

Örtülü işsizlik büyüdü

Ancak madalyonun öbür yüzü, oldukça farklı. Standart hesaplama göre dar tanımlı işsizlik gerilerken, geniş tanımlı işsizlik tersine büyüdü. Anket yöntemiyle belirlenen TÜİK işgücü verilerinin derlendiği referans döneminde sınırlı sürelerle çalışmış olanları gösteren “zamana bağlı eksik istihdam” sayısı bir ayda 370 bin kişi artarak 1 milyon 971 bin kişiye ulaştı.

Günübirlik bulabildiği düzenli olmayan işlerde bir saatten fazla 40 saatten az çalışanlar bu kapsamda yer alıyor. Düzenli bir işi olmadığı halde “istihdamda” sayılan bu gizli işsizler, toplam çalışan sayısının yüzde 6,2'sini oluşturuyor.

Umudunu yitirdiği için iş aramayı bırakmış veya çeşitli nedenlerle aktif olarak iş aramayan, ancak iş olması durumunda işbaşı yapmaya hazır kişileri kapsayan “potansiyel işgücü” kapsamındakilerin sayısı da 55 bin kişi artarak 2 milyon 958 bin kişi oldu. Bu kişiler aktif iş aramadığı için işgücüne dahil olmayan nüfus kapsamında değerlendiriliyor.

Buna göre TÜİK’in “âtil işgücü” olarak tanımladığı ve dar tanımlı işsizler, zamana bağlı eksik istihdamdakiler ve potansiyel işgücü toplamından oluşan geniş tanımlı işsizlerin toplam sayısı önceki aya göre 259 bin kişi artarak 8 milyon 353 bin kişiye, geniş tanımlı işsizlik oranı da yüzde 21,3’ten yüzde 21,9’a yükseldi.

Bu veri, geniş tanımlı işsiz sayısının, standart ve potansiyel işgücünün toplamı içindeki oranını ifade ediyor. Buna göre Türkiye’de potansiyel işgücü de dahil toplam işgücünü oluşturan nüfusta her 5 kişiden 1’i işsiz durumda.

94 ülkenin nüfusları daha az

Bu arada Türkiye’deki geniş tanımlı işsizlerin sayısının, Birleşmiş Milletler (BM) tarafından kabul edilen dünyadaki 195 ülkenin 94’ünün nüfuslarından daha fazla olduğu belirlendi. Türkiye’nin geniş tanımlı işsiz sayısının toplam nüfusundan daha fazla olduğu ülkeler arasında Norveç, Danimarka, Finlandiya gibi İskandinav ülkeleri, çoğu Balkan ülkesi, Kırgızistan, Türkmenistan gibi Türk Cumhuriyetleri ve Baltık ülkeleri de yer alıyor.

Pandemi hasarı giderilemedi

Pandemi sürecinde çalışma yaşamı ve işgücü piyasasında bozulan dengeler, pandemi etkileri ortadan kalktığı halde önceki düzeylerine gelemedi. Aralık 2019 itibarıyla dar tanımlı işsiz sayısı 4 milyon 352 bin, eksik istihdam ve potansiyel işgücü ile birlikte geniş tanımlı işsiz sayısı ise 6 milyon 379 bin kişi düzeyindeydi.

Dar tanımlı işsiz sayısı, salgının yol açtığı koşullarda aktif iş arayanlardaki azalmanın da etkisiyle gerileyerek Ocak 2021’de 3 milyon 961 bine inerken; eksik istihdamdakilerin sayısının rekor artışla 368 binden 2 milyon 360 bine, potansiyel işgücünün de 1 milyon 659 binden 4 milyon 192 bine fırladığı Ocak 2021 itibarıyla geniş tanımlı işsiz sayısı 10 milyon 516 bin kişi, oranı da yüzde 29,4 ile şu ana kadarki en yüksek düzeylerine ulaşmıştı.

Geniş işsizlik, bu yılın ocak ayındaki artışla birlikte Ocak 2021’de ulaştığı tepe noktanın 2 milyon 163 bin altında gerçekleşti, ancak pandemi öncesi olan 2019 sonu düzeyinin hala çok üzerinde bulunuyor.

Aktif iş arayanların baz alındığı dar tanımlı işsiz sayısı 2019 sonundan bu yana yüzde 21,3 oranında 928 bin kişi azalırken, düzensiz işlerde kısa süreli çalışanlar ile

umudunu yitirip iş aramayı bırakmış işsizler de dahil geniş tanımlı işsiz sayısının o tarihe göre yüzde 31 oranında 1 milyon 974 bin kişi daha fazla olduğu dikkati çekiyor.

YILLAR İTİBARIYLA NÜFUS, İŞGÜCÜ VE GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİK (BİN KİŞİ)										
Ocak Ayları	Yılın başı Nüfus	15+ Nüfus	İşgücü	Çalışanlar	Tanımlı İşsizler	Dar Zamana Bağlı eksik İstihdam	Potansiyel İşgücü	Geniş Tanımlı İşsizler	İşsizlik oranı (%)	
									Dar	Geniş
									Tanımlı	Tanımlı
2014	76.668	56.571	28.015	25.434	2.581	697	2.049	5.327	9,2	17,8
2015	77.696	57.475	29.250	26.191	3.059	568	1.967	5.594	10,5	17,9
2016	78.741	58.368	30.163	27.084	3.078	542	2.158	5.455	10,2	16,9
2017	79.815	59.493	31.041	27.338	3.723	468	2.072	6.262	12,0	18,9
2018	80.811	60.360	31.921	28.780	3.141	530	1.938	5.609	9,8	16,6
2019	82.004	61.017	32.118	27.756	4.361	360	1.985	6.709	13,6	19,7
2020	83.155	62.015	31.938	27.778	4.160	822	2.343	7.333	13,1	21,4
2021	83.614	63.236	31.607	27.647	3.961	2.360	4.192	10.516	12,6	29,4
2022	84.680	64.256	33.791	29.995	3.796	1.442	3.150	8.363	11,2	22,6
2023	85.280	65.166	35.260	31.837	3.424	1.971	2.958	8.353	9,7	21,9

AYRINTILI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ (BİN KİŞİ)							FARK		
	Aralık 2019	Ocak 2021	Aralık 2021	Ocak 2022	Aralık 2022	Ocak 2023	Aralık 2022'ye	Ocak 2022'ye	Aralık 2019'a
15+ nüfus	61.921	63.236	64.173	64.256	65.102	65.166	64	910	3.245
İşgücü	32.555	31.629	33.755	33.791	35.072	35.260	188	1.469	2.705
İstihdamdakiler	28.204	27.647	30.053	29.995	31.483	31.837	354	1.842	3.633
Dar tanımlı işsizler	4.352	3.961	3.701	3.796	3.590	3.424	-166	-372	-928
Zamana bağlı eksik istihdam	368	2.360	1.430	1.442	1.601	1.971	370	529	1.603
Potansiyel işgücü	1.659	4.192	3.133	3.150	2.903	2.958	55	-192	1.299
Geniş tanımlı işsizler	6.379	10.516	8.264	8.363	8.094	8.353	259	-10	1.974
Dar tanımlı işsizlik, %	13,4	12,5	11,0	11,2	10,2	9,7	-0,5	-1,5	-3,7
Geniş tanımlı işsizlik, %	18,7	29,4	22,4	22,6	21,3	21,9	0,6	-0,7	3,2

İşsiz artışı, nüfus artışını katladı

Yıllar itibarıyla düzensiz, yetersiz çalışanlar ile umudunu yitirip iş aramayı bırakanların giderek artması sonucu geniş tanımlı işsiz sayısında; genel nüfus, işgücü ve aktif iş arayanlardakinin çok üzerinde gerçekleşen büyüme; işsizlik olgusunun örtülü hale geldiği bir sürece işaret ediyor.

Ocak 2014-Ocak 2023 arasında toplam nüfus yüzde 11,2 oranında 8 milyon 612 bin, bunun içinde çalışma çağındaki 15 ve üzeri yaşta kişiler yüzde 15,2 oranında 8 milyon 595 bin; bunların da içinde işgücüne dahil nüfus yüzde 25,9 oranında 7 milyon 245 bin, istihdamdakilerin sayısı yüzde 25,2 oranında 6 milyon 403 bin, aktif iş arayanlara göre işsizlerin sayısı da net olarak yüzde 32,7 oranında 843 bin kişi arttı.

2014 başında yüzde 9,2 olan dar tanımlı işsizlik oranı 2023 başında yüzde 9,7 düzeyinde oluştu. Ancak aynı tarihlerin karşılaştırmasında; eksik istihdamdakilerin sayısı 182,9 oranında net 1 milyon 274 bin, iş aramayı bırakmış potansiyel iş gücü yüzde 44,4 oranında 909 bin kişi arttı.

Bunun sonucunda, geniş tanımlı işsiz sayısı yüzde 56,8 oranında net 3 milyon 26 bin kişi büyüdü. Dar tanımlı işsizlik oranı yaklaşık aynı düzeylerde gerçekleşirken, 2014 başında yüzde 17,8 olan geniş tanımlı işsizlik oranı pandemi dönemindeki yükseliş ve iniş sonrası 2023 başı itibarıyla yüzde 21,9 düzeyinde oluştu.

Abdulkadir Selvi

İmamoğlu ve Yavaş istifa edecek mi?

Bülent Kuşoğlu konuşuyorsa bilin ki Kılıçdaroğlu adına konuşuyor demektir.

Öyle ki Meral Akşener'in görevden alma çağrısına rağmen Kılıçdaroğlu, Kuşoğlu'nu korumaya devam etmişti. Çünkü Bülent Kuşoğlu demek Kılıçdaroğlu'nun sesi demektir. Bülent Kuşoğlu, "Kılıçdaroğlu'nun adaylığına karşı çıkarsa masa dağılır" demişti. Akşener karşı çıktı, masa dağıldı. Akşener, masaya ancak Kılıçdaroğlu'nun adaylığını kabul etme şartıyla geri dönebildi.

İKİ KOLTUK BİR ARADA OLMAZ

Bülent Kuşoğlu, TV 100'de Talat Atilla ile Tamer Korkmaz'ın programında, "Seçimleri kazandıktan sonra hemen 2 belediye başkanını cumhurbaşkanı yardımcısı olarak atadığı zaman her iki belediyeyi AK Parti'ye kaptırmış olacağız. Onunla ilgili (2024'teki yerel seçim) marttaki süreye göre bir değerlendirme yapılacak. İmamoğlu ve Yavaş cumhurbaşkanı yardımcılığı ve belediye başkanlığını aynı anda yapmayacaklar. Yapmamalılar. Türk devlet geleneğinde öyle bir şey söz konusu olamaz. Sayın Kılıçdaroğlu onu hiç yaptırmaz, hiç istemez, aynı şekilde Millet İttifakı'ndaki liderler de buna karşıdır" dedi.

KILIÇDAROĞLU 'TERCİH EDİN' DİYECEK

Bunu ilk gün yazdım. Kılıçdaroğlu seçimi kazanırsa yerel seçimlere kadar İmamoğlu ve Yavaş'ı cumhurbaşkanı yardımcısı olarak atamayacak. Yerel seçimler geldiğinde ise İmamoğlu ve Yavaş'a, "Belediye başkan adaylığını mı yoksa cumhurbaşkanı yardımcılığını mı kabul ediyorsunuz?" diye soracak.

Başkanlar cumhurbaşkanı yardımcılığını tercih ederse görevlerinden istifa edecekler.

HUKUKÇULARDAN GÖRÜŞ ALIYORLAR

Bu kulisi benim yazmamdan ziyade Bülent Kuşoğlu'nun söylemesi önemliydi. Çünkü Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş iki görevi bir arada yürütmek için hukukçulardan görüş alıyorlar.

Cumhurbaşkanı adaylığında olduğu gibi Kılıçdaroğlu bir kez daha heveslerini kursaklarında bırakacak.

MÜCAHİT ERBAKAN'DAN MÜCAHİT KILIÇDAROĞLU'NA

SAADET Partisi'nden Ümit Çebi, "13. Cumhurbaşkanı adayı Sayın Kılıçdaroğlu, grup toplantısında yaptığı veda konuşmasının sonunda hadi bismillah diyerek bitirdi. Geliyor Mücahit Kılıçdaroğlu" diye tweet attı.

Yine Saadet Partili Habibe Erdoğan, "Hakkın yeryüzüne hâkim olması için mücadele eden kişiye 'Mücahit' denir" diyerek Mücahit Kılıçdaroğlu kampanyasına destek verdi.

Yıllarca "Mücahit Erbakan" sloganlarını atanlar kendilerine yeni bir mücahit buldu. Onun adı da Kemal Kılıçdaroğlu.

Mücahit, İslam için cihad eden demektir.

BAŞÖRTÜSÜ YASAĞINI KALDIRDI

Erbakan'ın bütün hedefi başörtüsü yasağını kaldırmaktı. Başörtüsü yasağını kaldırmak için mücadele ettiği ve Meclis'e ilk kez bir başörtülü milletvekilinin girmesini sağladığı için Başbakan Erbakan, 28 Şubat'ta postmodern darbe ile devrildi. Partisi kapatıldı. Kendisi siyasi yasaklı hale geldi.

KILIÇDAROĞLU İPTAL ETTİRDİ

Erbakan başaramadı ama Erdoğan başörtüsü yasağını kaldırdı. Erdoğan'ın, başörtüsü yasağını kaldırmak için MHP ile birlikte gerçekleştirdiği anayasa değişikliğini Anayasa Mahkemesi'ne götürerek iptal ettiren ise Kemal Kılıçdaroğlu oldu.

Kılıçdaroğlu, başörtüsüyle ilgili iptal başvurusunu yaptıktan sonra Anayasa Mahkemesi'nin önünde gülerek poz vermişti.

MÜCAHİT KİMMİŞ

Şimdi başörtüsü yasağını kaldıran Erdoğan mücahit değil ama başörtüsü için, “Bir metrelik bez parçası” diyen Kılıçdaroğlu mücahit oldu, öyle mi?

ERBAKAN'I HAPSE GİRMEKTEN KURTARDI

Erbakan, 28 Şubat'ın olağanüstü yargılaması sonucunda kayıp trilyon davasından dolayı hapis cezasına çarptırılmıştı. Merhum Erbakan'ın 85-86 yaşında hapse girmesi söz konusuydu. Erbakan'ın hapis cezasını kaldıran düzenlemeyi Erdoğan yaptı. Merhum Erbakan hapse girmekten kurtuldu.

KILIÇDAROĞLU İPTAL ETTİRMEK İSTEDİ

Peki Erdoğan'ın hapis cezasıyla ilgili yasal düzenlemesinin iptal edilmesi için Anayasa Mahkemesi'ne başvuran kim oldu? Saadet Partisi'nin mücahit ilan ettiği Kemal Kılıçdaroğlu oldu. İşte imza.

Hasan AYDIN	İstanbul
Şükrü M. ELEKDAĞ	İstanbul
Ali Rıza GÜLÇİÇEK	İstanbul
Hasan Fehmi GÜNEŞ	İstanbul
Birgen KELEŞ	İstanbul
Kemal KILIÇDAROĞLU	İstanbul
Ali Kemal KUMKUMOĞLU	İstanbul
Ahmet Sırrı ÖZBEK	İstanbul
Mehmet Ali ÖZPOLAT	İstanbul

ERDOĞAN'A NEDEN DÜŞMANSINIZ?

Hadi Erdoğan, Erbakan'ın hedefi olan başörtüsü yasağını kaldırmasına rağmen “Ona düşmanınız” diyorsunuz.

Hadi Erdoğan okullara Kuran-ı Kerim ve Peygamberimizin Hayatı derslerini koymasına rağmen biz ona düşmanınız diyorsunuz.

Hadi Erdoğan, “Ayasofya'ya vurulan zincirler kırılacak” diyen Erbakan'ın rüyasını gerçekleştirmesine rağmen ona karşısiniz.

Taksim'e cami dediği için 28 Şubat'ta hedef haline getirilen merhum Erbakan'ın vaadini gerçekleştirmesine rağmen Erdoğan'ı tasfiye etmek istiyorsunuz.

ERBAKAN'LA KILIÇDAROĞLU'NU EŞİTLEMİYİN

Bunu vicdanınıza nasıl anlatıyorsunuz onu bilemiyorum ama bari Kılıçdaroğlu'nu mücahit ilan etmeyin. 'Mücahit Erbakan'dan, Mücahit Kılıçdaroğlu noktasına savrulmayın.

Erbakan'la Kılıçdaroğlu'nu eşitlemeyin.

AKŞENER'E DEMİRTAŞ SORULARI

SELAHATTİN Demirtaş, Meral Akşener'e ayar verdiği bir mektup yazdı. Akşener bu mektuba karşı sessiz kaldı. İYİ Parti'den ses çıkmadı. O nedenle bazı soruları sormak kaçınılmaz oldu.

1- Meral Hanım, Demirtaş mektubunda, "Partimiz HDP, aynen İYİ Parti gibi meşruiyetini halktan almıştır" diyor. Siz, "HDP'yi PKK'nın yanına konumlandırıyorum" demiştiniz. "HDP'yi PKK'nın uzantısı olarak görüyorum" diye konuşmuştunuz. Demirtaş ise İYİ Parti'yi HDP'nin yanına konumlandırdı.

İYİ Parti'yle HDP'nin aynı meşruiyet kaynağına sahip olduğunu kabul ediyor musunuz?

DEMİRTAŞ'I İKNA

2- 2018 seçimlerinden sonra HDP'li Fatma Kurtulan, Meclis'te partinizin sıralarına dönerek, "İYİ Parti, size söylüyorum: Size rağmen, içinde bulunduğunuz ittifaka, HDP ve PKK'ye içinde gönül vermişlerin de olduğu insanlar oy verdi. Şu an koltuklarınızda HDP'nin oylarıyla oturuyorsunuz" demişti.

Demirtaş da "Benim de oyumla cumhurbaşkanı yardımcılığı ve bakanlık koltuklarına oturacağınıza göre beni nasıl ikna etmeyi düşünüyorsunuz?" diyor. Fatma Kurtulan'a karşı sessiz kalmıştınız. Selahattin Demirtaş'a cevap verecek misiniz? Demirtaş'ı nasıl ikna etmeyi düşünüyorsunuz?

HDP İLE EŞİT MÜZAKERE

2- Kılıçdaroğlu, HDP'nin kapısını çalmaya hazırlanırken Demirtaş, "HDP ile HDP seçmeni de eşitler arası, omuz hizasında yapılacak bir müzakere dışında hiçbir üstenci, dayatmacı, egemen bakış açısıyla yaklaşımı asla kabul etmeyecektir" diyor. Meral Hanım, HDP ile eşler arası müzakere yapacak mısınız?

İbrahim Kahveci

Keşke sadece kriz olsa...

Ekonomik Kriz: Anlık acısı yüksek olur ama kısa sürede gelip-geçer. Bunu 94 ve 2001 krizlerinden hatırlayın. Bir yıl sonra kriz bitmiş ve hatta kriz öncesi daha yüksek büyüme dönemlerine girmiştik. Bizler buna -V- deriz.

Ekonomik Buhan: Bir ekonomik krizle başlayıp bir kaç yıl süren düşüş ve yataya yakın seyretme. Bunu son yıllarda kısmen yaşadık. Bizler buna -L- diyoruz.

Yapısal Çöküş: En ama en tehlikelisi budur. Yapısal çöküş ülkenin temel değerlerini çökmesidir. İçten içe çöküşü ifade eder.

26 Mayıs 2015 Karar Yazım:

*Partilerin seçim vaatlerine bakıyorum. Sanki seçimden sonra herkes çalışmadan zengin olacakmış gibi hayal satıyorlar. Zaten en büyük vaatleri çalışanlara değil çalışmayan emeklilere... **Yaşasın çalışmamak, yaşasın emeklilik.** Kimse sormuyor ki “çalışan kalmadı; o emekli maaşlarını kimin sırtına yükleyeceksiniz?” Diğer vaatlere göre ise herkes memur olacak. Yasla sırtını devlete, maaş kesin. Hiç patron riskin yok. Maaş zammı alabilecek miyim derdin de yok. Ay sonu saat 12,00 de maaş hesabında. Enflasyona ezilme yok; zam garanti. **Türkiye’yi 2019 sürecinde acı bir tablo bekliyor.** Bu seçimde sorun yok; asıl sorun 2019’a çıkabilecek miyiz?*

17 Temmuz 2020 Karar Yazım:

*Bakınız, bugün bir kriz var, hatta kriz üzerine kriz yaşıyoruz. Daha da ileri gidelim ve resmi netleştirelim: Biz aslında **derin bir ekonomik bunalım** yaşıyoruz. Yapısal bozulma öyle bir kriz gibi kısa sürede çözülecek sorunlar değildir. Yapısal bozulmaları toplum bozulma aşamasında algılamakta zorluk çeker. Bazı cümleler duyar ama “**ya işler gayet iyi, ne diyorsun sen kardeşim**” derler. Oysa yapısal bozulmalar uzun sürede olur ve asıl sorun bozulma tamamlandığında ortaya çıkar.*

Bazı ülkeler parlak geçmişlerini 40-50 yıldır yakalayamamıştır. Hatta her geçen yıl daha da geri gitmektedirler. Eğer hemen ama hemen önlem almazsak önümüzdeki 10-20 yıl için karanlık bir yapısal bozukluk süreci bizi bekleyebilir.

31 Ağustos 2020 Karar Yazım:

*1950'lerde Arjantin dünyanın parlak bir ülkeydi. 1950-60'larda Filipinler de bölgede Japonya'dan sonra en parlak ülkeydi. 1970'lere baktığımızda ise Japonya 2000'lerde dünyanın en büyük ekonomik gücü olacak deniliyordu. Oysa bugün durumlar nedir? Filipinler bir diktatör sonrası bir daha kendini toparlayamadı. Arjantin sürekli devresel krizlerle geriledikçe gerildi. Japonya ise 1980'lerde yavaşladı ve 90'larda adeta stop etti. Mesela Meksika Tekila krizinden önce parlak bir gelecek vaat ediyordu. Ne oldu da Tekila krizi sonrası o parlaklığa bir daha ulaşamadı? Ama Arjantin gibi de çökmedi. Meksika, Malezya, Endonezya ve nihayet Tayland... Bu ülkeler bazı dönemler yüzde 8-9 yıllık büyüme yaklaştı. Ama sonra öyle bir çöküşler yaşadılar ki, ekonomik bunalımlarla kendilerini zar zor toparladılar. Türkiye'ye gelince... 2002-2017 arasında aslında bir parlaklık yaşadık ama bu parlaklık bizim değildi. Hiç sağlıklı olmayan, sürdürülebilirlik imkanı olmayan bir parlaklıktı bu. Bunalım ekonomisine aslında 2015 yılında girdik ve 2018 yılında bunalım ekonomisi krizler sarmalını oluşturmaya başladı. Şimdi bu yeni bir kriz sarmalı başlıyor. Umarım bu kışı atlatabiliriz. **Umarım Arjantin olmayız.***

Not: Şu anda bir çok konuda Arjantin'i bile geçtik. Mesela **sefalet endeksinde** artık Arjantin bizden daha iyi.

04 Mart 2021 Karar Yazım:

*2011-2016 arasında defalarca büyük krizin geleceğini ve Türkiye'nin büyük bir buhran yaşayacağını anlattım. Hatta uyarı tonumu 2015'lerde gittikçe daha fazla artırdım ama ne çare.. Beklenen durgunluğa işsizlik olarak 2015 yılında girdik. Beklenen finansal krize 2016 yılında girdik. Beklenen reel krize ise 2018 yılında girdik. Toplamda 2015 yılından beri büyük bir BUHRAN yaşıyoruz. Bugün ülkemizde ekonomik çöküşün haricinde asıl YAPISAL ÇÖKÜŞ yaşıyoruz. Ya da bir başka ifade ile TOPLUMSAL ÇÖKÜŞE doğru gidiyoruz. 2015'den beri yaşadığımız uzun dönemli ekonomik sıkıntı, yani büyük buhran herkesin canını ciddi şekilde sıktı. Ama asıl büyük sıkıntı, **yapısal çöküşle beraber kuşaklar süreci bir dönemde oluşacak.***

26 Temmuz 2021 Karar Yazım:

2002-2020 arasında Türkiye GSYH büyüklüğünü 240,2 milyar dolardan %200 artışla 720,1 milyar dolara yükseltti. Mesela bizden daha büyük olan Hindistan ise 514,9 milyar dolardan 2 trilyon 623 milyar dolara ulaştı. Türkiye %200 büyürken, Hindistan %410 büyüdü. 2002 yılında Hindistan bizden 2,14 kat daha büyük ekonomiye sahipken, 2020 yılında bu fark 3,64 kata yükselmiş. Endonezya ise 195,6 milyar dolardan %441 büyümeye ile 1 trilyon 058,4 milyar dolara çıkmış. 2002 yılında Endonezya bizim yüzde 81,4'ümüz kadar bir ekonomiye sahipken, geriden gelip bizim yüzde 147,0'miz gibi bir ekonomik büyüklüğe ulaşmış. 9 Afrika ülkesi; Burkina Faso, Mali, Zambia, Senegal, Uganda, Angola, Tanzanya, Gana, Kenya...Bu ülkelerin toplam GSYH büyüklüğü 2002 yılında sadece 73 milyar 682 milyon dolar. Ve bugün: Yani 2020 yılında bu ülkelerin GSYH büyüklüğü artık 412 milyar 280 milyon dolar. Bu ne demek? Bu ülkeler 2002 yılında (Muhteşem AK Parti öncesi batmış Türkiye) ülkemizin yüzde 30,7'si bir ekonomik büyüklüğe sahiptiler. Artık bu 9 Afrika ülkesinin ekonomik büyüklüğü -muhteşem asrın iktidarımız sayesinde- Türkiye'nin yüzde 57,3'üne ulaşmış oldular. Bangladeş'in büyümeye oranı %492,5. Ya da Türkiye'nin büyümeye oranının iki katından daha fazla..

AK Parti öncesi Bangladeş Türkiye'nin yüzde 23'ü kadar bir ekonomiye sahipmiş; ama şimdi Türkiye'nin yüzde 45,0'ine geldiler. Kim fark atıyor? Görece kim büyüyor? Kim asrın başarısını yakalamış? Kim Milletine kalıcı bir refah sağlamış? Ama köprü yaptık... Ama yol yaptık...**Aslında Türkiye'de yapısal gerileme, yapısal çöküş çoktan başlamış.**

27 Ağustos 2021 Karar Yazım:

Yapısal sorunlar ülkeler için çok daha önemlidir. Çünkü **düzeltilmesi bir kuşak süresi gerektiriyor.** Bugün herkesi üniversiteli yaparak aslında bir kuşağı yok ediyoruz. Her aile evladının üniversite okumasını istiyor. Okusun ve ırgat olmasın, çırak olmasın istiyor. Böylece topluma yeni üniversiteler açmak çok hoş ve seçimlerde prim yapacak bir atılım gibi geliyor. Ama sonuç ne olacak? Asıl mesele orası. İşsizlik kampları haline gelen üniversiteler aslında Türkiye'nin geleceğini karartıyor. Toplumun istekleri elbette önemlidir. Ama devlet yönetimi bu istekleri kısa vadeli çıkarlar yerine, orta ve uzun vadeli düşünmek durumundadır. Aksi halde günümüzü kurtarıp geleceği batıran bir ülke oluşturmuş oluruz.

09 Eylül 2022 Karar Yazım:

Bizim çocuk açığımız büyük sorun. 2014 yılında 2,2 olan kadın başına çocuk sayısı 2021'de 1,7'ye düştü. Her 10 kadında 5 çocuk daha az doğum oluyor. Bu demografik yıkım demektir. Nüfusun kendini koruma oranı 2,1 olduğuna göre büyük çöküş yaşadığımız aşikardır... Doğup okuyan ve değer kazanan beşeri varlıklarımızı

*da kaybediyoruz. Okuyanın ülkesinden gittiği yerler yozlaşır, kuraklaşır ve kurur. Bizim en büyük yıkımlarımızdan biri de burasıdır. 2017’de başlayan **beyin çıkışı dolar fiyatındaki çöküşten kat be kat daha yıkıcıdır. Bunu da bilelim...** Parayı kaybeder buluruz ama insanlığı ve vicdanı kaybedince yeniden bulmamız epey zorlaşacaktır.*

Şimdi soralım: Türkiye keşke bir ekonomik kriz yaşamış olsaydı. Hatta şunu da söyleyeyim: Yaşadıklarımız henüz hiçbir şey değil... Yaşayacaklarımız karşısında.

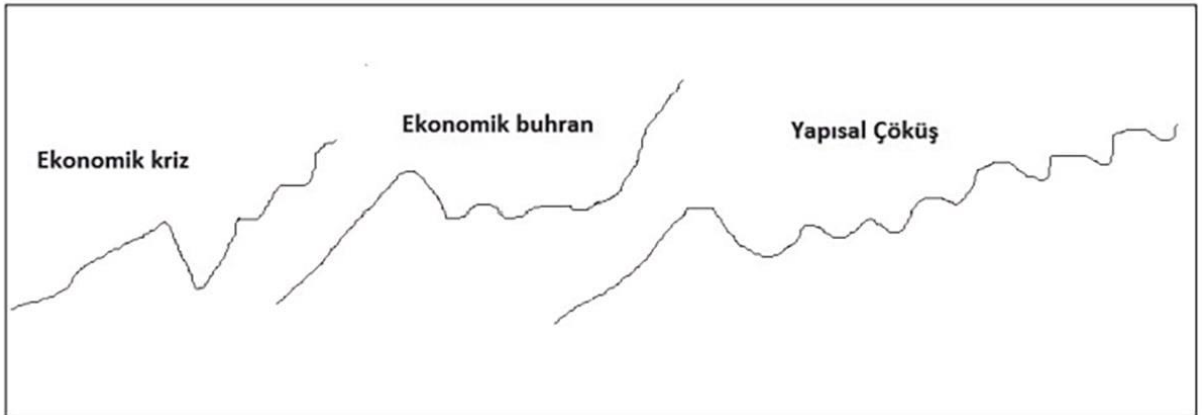
Türkiye içten içe çökertiliyor. Bunu çok ama çok net biliyoruz. Bilmediğimiz şu: Türkiye’nin bu şekilde YAPISAL YIKILIŞI bilinçli mi yapıyor yoksa bilinçsiz mi?

Okumuşlara “giderlerse gitsinler” deyip okumamış cahil ve savaşı nitelikte Afganlı, Yemenli, Iraklı, Somalilileri buraya getirmek neyin nesidir?

Yıllarca kamu kaynaklarını verimsiz şov yatırımlarına harcıyıp Türkiye’mizin temel ihtiyaçlarını görmezden gelmek ne amaca hizmet eder? Keşke sadece basit bir ekonomik kriz yaşamış olsaydık.

Keşke 94 ve/veya 2001 krizi olsaydı da bu büyük yıkımı yaşamasaydık.

Kendinizi değil evlatlarınızı düşünün... Onları siyasi tutkularımız uğruna KURBAN EDİYORUZ... Ben tarihe not düşeyim; belki bir kaç kişi anlar.

13 Mart 2023, Pazartesi

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Dijital siyaset mühendislerine dikkat

Milliyet'ten Zafer Şahin'in köşe yazısında dikkatinizi çekmiştir. ABD Eski Başkanı Obama'nın sosyal medya ekibi tekrar Türkiye'ye gelmiş. 2015 ve 2019 seçimlerinde de gelmişlerdi. Obama'yı iki kez başkan seçtiren bu ekip nedense Türkiye'ye karşı çok ilgili. Neler mi yapıyorlar? Dijital ve fiziki olarak Türkiye'yi karış karış analiz ediyorlar.

Beni nasıl analiz edecekler diye düşünmeyin. Sanal dünyada attığınız her adımda dijital bir ayak izi bırakıyorsunuz. Dünya görüşünüz de biliniyor, hangi partiye oy vereceğiniz de.

DİJİTAL DÜNYADA HERKES AÇIK HEDEF

Peki bu bilgi küresel sosyal medya yöneticilerinin ne işine yarayacak? Öncelikle bilgisayarda, telefonda ve tabletteki her kullanıcı, sanal röntgenini çekmiş dijital siyaset mühendislerinin açık hedefi durumunda. Günde ortalama 8 saatini sosyal medyada geçiren Türkiye toplumunun, siyasi tercihini değiştirmeye yönelik bir operasyon başlatıldığını düşünün. Çok şüpheli yaklaştığını düşünüyor olabilirsiniz ama sahadaki gerçekler çok daha korkunç.

Obama'nın kazandığı seçimlerde çok aktif bir dijital medya kampanyası yürütmüşlerdi. O zamanlar bir ilkti. Obama'nın yazılımcıları çocukların oynadığı dijital oyunlara kadar sızıp propaganda yapmıştı.

Bugün durum çok daha gelişti ve farklı boyut kazandı. Artık sosyal medyada ve Google gibi arama motorlarında algoritmalar konuşuyor. Yani dijital dünyada sizi kimlerin ne kadar süre aralığında görmesine yapay zeka karar veriyor. İstedikini üst sırada çıkarıyor, istemedikini yerin dibine sokuyor. Sizin de dikkatinizi çekmiştir. Sosyal medyada Türkiye düşmanlarının toplumda infial yaratacak sahte içerikleri çok hızlı dolaşıma giriyor. O hesapları takip etmeseniz bile "keşfet" bölümleri aracılığıyla bir şekilde pat diye sizin karşınıza çıkarıyorlar. İsteseniz de istemeseniz de bir şekilde kara propagandaya maruz bırakılıyorsunuz.

Eğer sosyal medyada Türkiye düşmanlarına karşı milli bir duruş

sergiliyorsanız hiç şansınız yok. Kendinizi de yırtsanız üst sıralarda çıkamıyorsunuz. Önce etkileşiminiz iyice düşürülüyor. Takipçi sayınız tuhaf şekilde azalıyor ve etkinizi yitiriyorsunuz. Sudan gerekçelerle hesabınızın kapatılması da sık rastlanan bir durum.

İLETİŞİM BAŞKANLIĞI'NA BÜYÜK GÖREV

Twitter'ı satın alan Elon Musk, Tesla'nın mühendislerini getirdi ve Twitter'ın kodlarını incelettirdi. Tesla mühendisleri çeşitli hesaplarda sorun tespit etmesine rağmen durumu çözemedi. Ama kullanıcılar böyle düşünmüyor. Türkiye'de küresel efendilerinin emirlerini kayıtsız şartsız yerine getiren kim varsa Twitter gündeminin en üst sırasında. **Yerli ve milli içerikler ise arkalara atılıyor, perdeleniyor, sansürleniyor.** Bu konuda İletişim Başkanlığı'na büyük bir görev düşüyor. Seçimler yaklaştıkça sosyal medyadaki bu operasyonlarda büyük artış olacak. Başta Türkiye ile iyi ilişkileri olduğunu düşündüğümüz Elon Musk olmak üzere sosyal medya mecralarının yöneticileri ile mutlaka iletişime geçilmeli.

Dijital siyaset mühendisliğine karşı alınacak önlemler en az sandık güvenliği kadar önemli.